

Voorstel

Onderwerp: zienswijze strategische agenda MRDH	College van burgemeester en wethouders 17 januari 2023	Zaaknummer 682410
Portefeuillehouder Jolanda de Witte		Openbaar
E-mailadres opsteller: d.v.d.kroon@bar-organisatie.nl		

Geadviseerd besluit

1. de zienswijze op de Strategische Agenda MRDH vast te stellen.
 2. Met de zienswijze aandacht te vragen voor een strategische agenda:
 - waarbij doelstellingen goed zijn geformuleerd waardoor monitoring en bijsturing mogelijk zijn en bijdraagt aan de brede welvaart via de twee pijlers van de MRDH; economie en bereikbaarheid.
 - waarbij belangen van Albrandswaard binnen de regionale context worden vertegenwoordigd.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Op 16 december 2022 hebben wij de concept ontwerp strategische agenda van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag ontvangen. De gemeenten krijgen de gelegenheid een zienswijze tot 10 maart 2023 kenbaar te maken. Bij deze vindt u ter besluitvorming de concept zienswijze.

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag bestaat uit 21 gemeenten, zij trekken samen op om het economisch vestigingsklimaat te versterken en de bereikbaarheid in en van onze regio te verbeteren. Deze inzet is gebaseerd op onderzoek van OESO dat in 2016 berekende dat 1-2% extra groei van welvaart en welzijn mogelijk is door meer samen te werken, betere fysieke verbindingen te realiseren en het economisch vestigingsklimaat te versterken zodat er meer kansen voor mensen komen, betere voorzieningen en het gemiddeld inkomen hoger wordt. In 2019 zijn de ambities van deze gemeenten vastgesteld in een Strategische Agenda. Met de gemeenschappelijke inzet overtuigden we het Rijk ruim 4 miljard te investeren in nieuwe infrastructuur in onze regio. De potentie van deze regio wordt nog niet (volledig) benut. De metropoolregio Rotterdam Den Haag scoort lager dan andere regio's wat betreft brede welvaart. De strategische agenda is geactualiseerd met input van adviescommissieleden, bestuurders en ambtenaren. Deze geactualiseerde strategische agenda gaat uit van vier grote opgaven: groei van de regio, vernieuwen van de regio, kwaliteit van de regio, herstel van de regio.

Als antwoord op deze opgaven zijn er 6 opdrachten geformuleerd: investeren in bereikbaarheid, toekomstbestendige economie stimuleren, actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren, vernieuwen van werklocaties, versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk, herstellen van OV-systeem.

Met de zienswijze laat u aan de MRDH weten wat u vindt van de geactualiseerde strategische agenda. De versie van de concept strategische agenda die nu voor ligt gaat, zoals de MRDH aan geeft, door op wat er in de vorige periode is opgezet. Daarbij worden wel ontwikkelingen genoemd maar de visie en koers niet echt gewijzigd. Met elkaar kunnen we o.a. aan de hand van het rekenkamerrapport dat is aangeboden en gaat over het economisch programma, constateren dat de inspanningen nog niet aantoonbaar bijdragen aan beoogde resultaten. In hoeverre lukt dat met de geactualiseerde strategische agenda? De gemeente Albrandswaard wil graag een fundamenteel gesprek voeren over de visie, koers en de daarbij behorende bestuurlijke organisatie.

Beoogd effect

Het optimaal inzetten op het bereiken van de maatschappelijke doelstellingen van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag en de gemeente Albrandswaard met betrekking tot bereikbaarheid en economie waarbij de brede welvaart toeneemt.

Argumenten

Over de Strategische Agenda MRDH een instemmende zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van de MRDH met vermelding van enkele zorg- en aandachtspunten zoals verwoord in de bij dit besluit behorende ontwerp-brief.

Overleg gevoerd met

Het voorliggend concept ontwerp van de vernieuwde Strategische Agenda is het resultaat van een periode van consultatie van gemeenteraadsleden, bestuurders, ambtenaren, stakeholders en omliggende regio's waar gesproken is over de concrete invulling van de koers van de MRDH. In het voorjaar is tijdens digitale ontmoetingssessies de inbreng van de toenmalige colleges van B&W en gemeenteraden opgehaald. Na de zomer zijn drie regionale bijeenkomsten geweest in Westland, Zoetermeer en Vlaardingen. Intern zijn er klankbordbijeenkomsten met de taakhouder van de gemeenteraad (adviescommissies) en de portefeuillehouders geweest. En tot slot hebben de bestuurs- en adviescommissies op respectievelijk 16 en 23 november 2022 hun eerste reflecties meegegeven aan het Algemeen Bestuur. Deze reflecties zijn als bijlage bij deze brief gevoegd.

Kanttekeningen

de invloed op deze regeling is beperkt vanwege de veelheid aan deelnemende gemeenten en de grote gemeenten die vertegenwoordigd zijn in het AB en andere gremia die een relatie hebben met de MRDH zoals de Economic Board Zuid-Holland en de verstedelijkingsalliantie.

Uitvoering/vervolgstappen

Samen met de ontvangen zienswijzen wordt de Strategische Agenda op 19 april 2023 besproken door de adviescommissies van de MRDH, bestaande uit raadsleden van de 21 gemeenten. Het Algemeen Bestuur betreft de zienswijzen van de gemeenten vervolgens bij haar besluitvorming over de Strategische Agenda. Die zal plaatsvinden tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur op 26 mei 2023.

Financiën

geen rechtstreekse gevolgen voor Albrandswaard

Inclusiviteitstoets

Er is aandacht voor inclusiviteit, dat komt bijvoorbeeld tot uitdrukking bij het doen van onderzoek naar bereikbaarheidsarmoede.

Communicatie/participatie na besluitvorming

De MRDH verzorgt de communicatie

Bijlagen

1. 1. Aanbiedingsbrief zienswijze concept-ontwerp Strategische Agenda MRDH.pdf
2. 2. Concept ontwerp Strategische Agenda MRDH.pdf
3. 3. Reflecties en adviezen BC's MRDH.pdf
4. 4. Advies adviescommissies inzake concept-ontwerp Strategische Agenda.pdf
5. 5. Reactiebrief AB op reflecties adviescommissies en bestuurscommissies.pdf
6. AW_Conceptzienswijze_strategische agenda MRDH.docx

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: zienswijze strategische agenda MRDH	Gemeenteraad: 6 maart 2023	Zaaknummer: 682410

De raad van de gemeente Albrandswaard,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 17 januari 2023,

gelet op

WGR

overwegende, dat

Iedere nieuwe bestuursperiode wordt de strategische agenda geactualiseerd. Dit is het moment waarop de gemeenten in de metropoolregio met elkaar kunnen afspreken waar zij de aankomende periode aan gaan werken.

BESLUIT:

1. de zienswijze op de Strategische Agenda MRDH vast te stellen.
 2. Met de zienswijze aandacht te vragen voor een strategische agenda:
 - waarbij doelstellingen goed zijn geformuleerd waardoor monitoring en bijsturing mogelijk zijn en bijdraagt aan de brede welvaart via de twee pijlers van de MRDH; economie en bereikbaarheid.
 - waarbij belangen van Albrandswaard binnen de regionale context worden vertegenwoordigd.
-

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Aan de gemeenteraden van de 23 gemeenten van de Metropoolregio
Rotterdam Den Haag

Datum
16 december 2022

Onderwerp
Zienswijze concept ontwerp Strategische Agenda MRDH

Geachte raadsleden,

Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100
E-mail: informatie@mrdh.nl
Internet: www.mrdh.nl

KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

contactpersoon
Lennert Onvlee

e-mail
koers@mrdh.nl

telefoonnummer
0612240393

uw kenmerk

ons kenmerk
97739

projectnummer

aantal bijlage(n)

Het afgelopen jaar hebben we gezamenlijk gewerkt aan het actualiseren van de Strategische Agenda van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Hierbij nodigen wij u uit om uw zienswijze kenbaar te maken op de concept ontwerp Strategische Agenda MRDH. In deze brief geven we een introductie op de Strategische Agenda en informatie over de wijze waarop u kunt reageren op de Strategische Agenda.

Aanleiding

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is een krachtige regionale netwerkorganisatie. 23¹ gemeenten trekken samen op om het economisch vestigingsklimaat te versterken en de bereikbaarheid in en van onze regio te verbeteren. Dat doen we om de mensen die hier wonen, werken en leven een betere toekomst te geven: die opdracht (gebaseerd op onderzoek van het OESO) vormt het fundament van deze samenwerking.

De wereld is voortdurend in beweging. Dat geldt altijd, maar de afgelopen jaren in het bijzonder. De coronacrisis, de klimaatcrisis, de gespannen geopolitieke verhoudingen hebben impact op onze inwoners. Daarom is het belangrijk elkaar opnieuw de vraag voor te houden: doen we de goede dingen en doen we de goede dingen goed? Dit vanuit het motto: regionaal sterker is nationaal sterker, regionaal resultaat is lokaal resultaat!

Het voorliggend concept ontwerp van de vernieuwde Strategische Agenda is het resultaat van een periode van consultatie van gemeenteraadsleden, bestuurders, ambtenaren, stakeholders en omliggende regio's waar gesproken is over de concrete invulling van de koers van de MRDH. In het voorjaar is tijdens digitale ontmoetingssessies de inbreng van de toenmalige colleges van B&W en gemeenteraden opgehaald. Na de zomer zijn drie regionale bijeenkomsten geweest in Westland, Zoetermeer en Vlaardingen. En tot slot hebben de bestuurs- en adviescommissies op respectievelijk 16 en 23 november 2022 hun eerste reflecties meegegeven aan het Algemeen Bestuur. Deze reflecties zijn als bijlage bij deze brief gevoegd. Deze reflecties vormen een eerste input, in de aanloop naar de formele advisering in april 2023.

Hoe werkt de Strategische Agenda?

Deze Strategische Agenda is anders dan de vorige. Het fundament niet - dat staat als een huis -, onze regionale opdracht is helder. Deze Agenda is echter scherper en concreter. De agenda gaat uit van vier grote opgaven die vervolgens vertaald worden naar zes concrete opdrachten. Op deze manier verbinden we de lange termijn opgaven met acties en activiteiten die in het hier en nu tot tastbare resultaten op straat leiden.

Deze Agenda is niet in beton gegoten. De komende jaren ronden we opdrachten af, scherpen we aan of sturen we bij. Daarnaast is het mogelijk dat nieuwe opdrachten worden toegevoegd aan de Agenda. Op die manier kunnen we voortdurend rekening houden met en inspelen op actuele ontwikkelingen. De activiteiten worden zichtbaar opgenomen in de begroting zodat jaarlijks bijgestuurd kan worden en we beleid en middelen optimaal met elkaar verbinden.

Vier regionale opgaven

Tot 2040 komen er in onze regio ongeveer 400.000 nieuwe inwoners bij. In die context werken we aan een betere bereikbaarheid met robuuste verbindingen en duurzame mobiliteit. Een andere opgave is het vernieuwen van de economie. Die vernieuwing is nodig want in onze regio wordt nog te veel vertrouwd op oude technologieën en sluiten de arbeidsmarkt en het onderwijs nog onvoldoende op elkaar aan. Daarbij werken we samen met onder andere de Economic Board Zuid-Holland en de provincie Zuid-Holland.

Ruimte wordt schaarser en dat kan de kwaliteit van onze leef-en werkomgeving onder druk zetten. Dat vraagt om extra inzet voor een optimaal functionerend-, duurzaam en veilig mobiliteitssysteem, het creëren van goede ruimtelijke condities voor onze werklocaties en de noodzaak meerdere functies te combineren. Tot slot is er de impact van de coronacrisis. Het aantal ov-reizigers is nog niet op het niveau van 2019 en tegelijkertijd moeten we ons opmaken voor kwaliteitsverbetering en groei van het OV. De vervoerders en de MRDH staan daardoor voor een grote financiële opgave. Al deze hierboven geschetste opgaven vragen om een gemeenschappelijke, eensluidende inzet en een heldere agenda.

Zes opdrachten in de Strategische Agenda

De Agenda formuleert zes opdrachten die een antwoord geven op de vier opgaven en zorgen voor een betere toekomst voor de mensen die hier nu en in de toekomst wonen, werken en leven. Zo brengen we binnen het economisch vestigingsklimaat focus aan door aan de slag te gaan met twee programma's in plaats van negen, gericht op de arbeidsmarkt en slim omgaan met de beschikbare, schaarse ruimte. Dat betekent heel concreet: betere aansluiting zoeken tussen mbo- en hbo-onderwijs met de arbeidsmarkt en een Leven Lang Ontwikkelen zodat iedereen mee kan blijven doen. Daarnaast zijn productiviteit en nieuwe bedrijvigheid bepalende factoren voor economische groei. Hiervoor is innovatie nodig. Startups, scale-ups en het mkb zijn hierin van groot belang. Daarvoor is extra inzet nodig om de beschikbare ruimte voor bedrijvigheid beter te benutten. De MRDH helpt gemeenten proactief bij het organiseren en realiseren van voldoende en kwalitatief goede ruimte om te werken, te wonen en te recreëren.

Ook voor wat betreft het verbeteren van de bereikbaarheid geldt een vernieuwde inzet. Er is een enorme woningbouwopgave voor onze regio. We starten de uitwerking van OV-plannen voor versterking van het tram- en metronetwerk en zetten de volgende stap in de MIRT-verkenningen Oude Lijn, CID|Binckhorst en de Oeververbinding, waarvoor recent 4,8 miljard beschikbaar kwam na afspraken tussen Rijk en regio. Hiermee dragen we bij aan de verstedelijkingsplannen en gaan we voor de beste oplossingen voor mobiliteit, bereikbaarheid en werklocaties. In het verlengde daarvan zetten we extra in op de bereikbaarheid van werklocaties en groenblauwe recreatie gebieden. Prettig wonen, werken en leven gaan hand in hand!

We stimuleren dat bedrijven en werkgevers komen tot duurzamer mobiliteitsgedrag. We onderzoeken of een betere koppeling tussen het OV en maatwerkvervoer mogelijk is, zodat we bijdragen aan fijnmazigheid en betaalbaarheid van publiek vervoer, voor gemeenten en regio. En, heel belangrijk, gezien de ambitie naar een duurzame, vitale samenleving krijgen actieve en collectieve vormen van mobiliteit voorrang.

Tot wanneer kunt u een reactie geven?

Wij vragen u om uw definitieve zienswijze uiterlijk 10 maart 2023 schriftelijk kenbaar te maken aan het Algemeen Bestuur van de MRDH. De wettelijke termijn van acht weken hebben wij verlengd naar twaalf weken. Alle zienswijzen zijn welkom, als het niet direct van toepassing is op de Strategische Agenda zullen we de beantwoording geven via het product waar het wel bij hoort. Bij de behandeling van de zienswijzen zullen we ook nader ingaan op de reflecties van de bestuurs- en adviescommissies. U kunt deze vanzelfsprekend ook betrekken bij uw zienswijze. Het concept en de definitieve zienswijze kunt u per e-mail richten aan Lennert Onvlee (koers@mrddh.nl).

Wat gebeurt er met de zienswijze van de gemeenten?

Samen met de ontvangen zienswijzen wordt de Strategische Agenda op 19 april 2023 besproken door de adviescommissies van de MRDH, bestaande uit raadsleden van de 21 gemeenten. Het Algemeen Bestuur betreft de zienswijzen van de gemeenten vervolgens bij haar besluitvorming over de Strategische Agenda. Die zal plaatsvinden tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur op 26 mei 2023.

Met elkaar in gesprek!

Wij geven graag een nadere toelichting op de Strategische Agenda. Hiervoor kunt u contact opnemen met Lennert Onvlee via koers@mrddh.nl of telefonisch 0612240393. U kunt ook bij hem terecht als u andere vragen heeft over de Strategische Agenda. We wensen u een goed gesprek en zien uit naar de reactie van uw gemeente!

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag,

Ahmed Aboutaleb

Jan van Zanen

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Met elkaar, voor elkaar

Strategische Agenda
2023 - 2026

**concept
ontwerp**

* vanaf 1 januari 2023 gevormd uit Hellevoetsluis, Brielle en Westvoorne

Voorwoord

Samen aan de slag!

In de metropoolregio Rotterdam Den Haag werken we, 21 gemeenten met elk hun eigen identiteit, samen aan het vernieuwen van onze economie en het verbeteren van onze bereikbaarheid. Samenwerken maakt sterker. Dat blijkt uit de resultaten die we boeken. En dat werkt twee kanten op: regionaal sterker is nationaal sterker, regionaal resultaat is lokaal resultaat. Dat is de opdracht, dat is het doel. Met veel enthousiasme bieden we u dan ook de Strategische Agenda 2023-2026 aan. Onze koers naar de toekomst: met elkaar, voor elkaar.

Door onze gemeenschappelijke inzet overtuigden we het Rijkruim 4 miljard te investeren in nieuwe infrastructuur in onze regio waardoor wonen, werken en leven een noodzakelijke impuls krijgt. Daarbij waren visie, gedeelde urgentie en vasthoudendheid de sleutel van dit succes. En we gaan door. We blijven de krachten bundelen.

We leven daarbij in een dynamische tijd en staan voor grote maatschappelijke, economische en duurzaamheidsuitdagingen. Met deze Strategische Agenda kiezen we een heldere koers, maken we onszelf wendbaar en gaan we met vertrouwen die uitdagingen aan. We zetten in op brede welvaart voor alle huidige en toekomstige inwoners. Wij doen dat door de bereikbaarheid verder te verbeteren en de economie te vernieuwen.

Ons doel is om te werken aan een regio die een grote en groeiende bijdrage levert aan de welvaart van ons land en het welzijn van haar inwoners. Dat zijn opgaven die verder gaan dan de gemeentegrens. Elkaars kwaliteiten onderkennen en benutten, de verbinding aangaan en durven doen. Dat is de weg die we vervolgen.

Om de beloften van veerkracht en flexibiliteit waar te maken is de Strategische Agenda een levend, richtinggevend document. Opgaven aangaan en afronden, resultaten boeken, ruimte maken voor nieuwe opdrachten. Dat is de onze manier van werken. Zo houden we de goede koers. Met elkaar en voor elkaar. Deze Strategische Agenda is helder en concreet. De plannen werken toe naar resultaat op straat.

De Strategische Agenda is een vertrekpunt en een werkexemplaar. Handen uit de mouwen. Aan de slag!

Namens de voorzitters van het algemeen bestuur

Ahmed Aboutaleb

Jan van Zanen

“De kracht van de MRDH is dat alle centra, met ieder zijn eigen dynamiek, bijdragen aan het totaal.”

Foort van Oosten,
burgemeester Nissewaard

“Raadsleden en wethouders uit onze gemeente deden mee met de regionale bijeenkomsten over de Strategische Agenda. Zo konden we de belangen van Leidschendam-Voorburg onder de aandacht brengen.”

Lieke Muller,
raadslid Leidschendam Voorburg

Inhoudsopgave

Voorwoord - Samen aan de slag! 1

Koers 2023 - 2026 6

Zes opdrachten 13

Opdracht 1: Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren 18

Opdracht 2: Toekomstbestendige economie stimuleren 26

Opdracht 3: Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren 34

Opdracht 4: Vernieuwen van werklocaties 40

Opdracht 5: Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk 46

Opdracht 6: Herstellen van het OV-systeem 54

Van ambitie naar resultaat 60

Samenwerken: Hoe doen we dat? 60

Resultaat: Wat hebben we daarvoor nodig? 62

MRDH samenwerking in praktijk

EEN NETWERKORGANISATIE MET EEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING. DE GEMEENTEN ZITTEN DAARBIJ ZELF AAN HET STUUR.

Het verhaal van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Dromen. Denken. Doen. In 2014 maakten de 23 gemeenten een bewuste keuze voor regionale samenwerking. De verbeteringen van het openbaar vervoer, waaronder RandstadRail en metrolijn E, zorgden er samen met de bevolkingstoename in dit deel van de Randstad voor dat de regio Rotterdam Den Haag steeds meer als één stedelijk netwerk ging functioneren. Dat verdiende alleen al in fysieke zin de kwalificatie 'metropoolregio'. Het Rotterdams havengebied biedt werk aan mensen uit Voorne Putten. Het innovatiedistrict met de TU in Delft levert kennis waar ICT-bedrijven zoals in Zoetermeer van profiteren. Het duingebied van Wassenaar voelt voor Hagenaars als de eigen achtertuin. De universiteiten versterkten hun samenwerking in het LDE-verband (Leiden-Delft-Erasmus) verband. Uit onderzoek van de OESO en de TU Delft bleek dat verdere versterking van de samenhang in de regio Rotterdam Den Haag zou leiden tot meer economische en maatschappelijk groei. Meer draagvlak voor topvoorzieningen op het gebied van cultuur, onderwijs en zorg. Het besef groeide dat verdergaande regionale samenwerking kansen bood. Om kansen te verzilveren is het essentieel ambities te stellen en afspraken te maken. De regionale samenwerking werd op 14 december 2014 bekrachtigd met een gemeenschappelijke regeling met twee kerntaken: het versterken van het economisch vestigingsklimaat en het verbeteren van de bereikbaarheid.

Koers 2023 - 2026

Meer welvaart én welzijn voor de mensen die in de metropoolregio Rotterdam Den Haag wonen, werken en leven. Dat is ons vertrekpunt. Meer samenwerken, betere fysieke verbindingen realiseren en het economisch vestigingsklimaat versterken. Dat is onze inzet. Als we dat bereiken, komen er meer kansen voor mensen, betere voorzieningen en wordt het gemiddeld inkomen hoger. In 2016 berekende OESO dat daardoor 1-2% extra groei van welvaart en welzijn mogelijk is. We willen dat iedereen mee kan doen in de samenleving en kansen bieden voor ál onze inwoners. Het grootste kapitaal van onze regio zijn de mensen die hier wonen en werken.

Dit is de basis voor de samenwerking van de gemeenten in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. In 2019 zijn de ambities van deze gemeenten vastgesteld in een Strategische Agenda. De afgelopen jaren hebben in de wereld veel ontwikkelingen plaatsgevonden die ook van invloed zijn op onze regio. Dat vraagt om een actualisatie van de Strategische Agenda. Meer welvaart en welzijn in onze regio is nog steeds waaraan we actief werken, want de beperkte economische groei van onze metropoolregio laat zien dat de potentie van deze regio nog niet (volledig) wordt benut. De metropoolregio Rotterdam Den Haag scoort lager dan andere regio's wat betreft brede welvaart. We zien een mismatch op de arbeidsmarkt. Tenslotte is onze regio economisch kwetsbaar. Als het economisch goed gaat in Nederland, dan doet onze regio redelijk mee. En als het slecht gaat, dan hebben we daar extra last van doordat een aantal maatschappelijke opgaven, hier (extra) groot zijn.

“In de Strategische Agenda kunnen we de belangen van Maassluis binnen de regionale samenwerking kenbaar maken.”

Richard van Scherpenzeel,
raadslid Maassluis

Ons verstedelijkt gebied heeft voordelen door nabijheid van activiteiten en voorzieningen en functiemenging. Zo versterken bedrijven in dezelfde sector elkaar door specialisatie en ketenvorming. Ze maken gebruik van dezelfde fysieke en sociale infrastructuur, kennisinstellingen en gespecialiseerde arbeidsmarkt. Maar ook hiervoor geldt dat we als Metropoolregio Rotterdam Den Haag nog niet alle kansen benutten die er zijn.

In de geactualiseerde Strategische Agenda bepalen we de koers voor de komende vier jaar. Deze moet invulling geven aan de grote ambities en opgaven die er in onze metropoolregio zijn.

De wereld verandert

Maatschappelijke opgaven en crises volgen elkaar snel op. De wereld van nu ziet er anders uit dan een halfjaar geleden en we zien we dat de geopolitiek minder stabiel is dan voorheen. Zo raakt de oorlog in Oekraïne onze economie en fluctueren de prijzen. Ook de urgentie van transitie en verduurzaming van de industrie, van de energievoorziening, van het vervoer en van de woningbouw neemt toe. Een derde van de landelijke CO₂-uitstoot komt uit onze regio. Het is dus noodzakelijk om onze maatschappij 'groen' in te richten en emissies zoals CO₂, stikstof en fijnstof te reduceren. De afgelopen jaren heeft ook de coronacrisis ons in zijn greep gehouden. Ten slotte is er een tekort aan personeel in verschillende sectoren. We staan voor verschillende grote opgaven die zich tegelijkertijd manifesteren. We moeten wendbaar en adaptief zijn en vol inzetten op de transities. Daarbij moeten we koersvast zijn en tegelijkertijd alert blijven op de opgaven en veranderingen om ons heen. Zo werken we aan versterking van de regio, nu en in de toekomst.

De metropoolregio in beweging

Tot 2040 verwelkomt Zuid-Holland ongeveer 400.000 nieuwe inwoners. De vraag naar woningen, werk en voorzieningen neemt daardoor flink toe. De gemeenten in Zuid-Holland maken dit decennium ruimte voor 200.000 nieuwe woningen. De bouw van die woningen vindt met name plaats in stedelijk gebied en rond OV-lijnen, zoals de lijn Leiden-Dordrecht en de Hoekse Lijn waarlangs de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen liggen. Binnenstedelijk bouwen stimuleren de 21 samenwerkende gemeenten om een goede leefkwaliteit in de regio te behouden met voldoende ruimte voor landschap, natuur en recreatie.

Groen, natuur, sport en spel, voorzieningen, klimaatadaptatie en energietransitie vragen allen een prominente plek. Het groen van onder andere Wassenaar, Albrandswaard, Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland en de nieuwe gemeente Voorne aan Zee koesteren we. Tegelijkertijd is er ruimte nodig voor de huidige en groeiende bedrijvigheid. Dit betekent dat er in onze toch al dichtbevolkte regio een toenemende druk op de beperkte ruimte ontstaat. Onze binnensteden worden steeds drukker. Ook hier is het verdelen van de steeds schaarsere ruimte een belangrijke opgave. De stadsdelen van (voormalige) groeikernen zoals Capelle aan den IJssel, Zoetermeer en Spijkenisse zijn aan vernieuwing en verduurzaming toe. Het wordt een uitdaging om deze kernen kwalitatief op niveau te houden, mee te laten ontwikkelen met de demografie en te verduurzamen. Verdichting en doorontwikkeling in onze regio is alleen mogelijk als mobiliteit minder ruimte in beslag neemt en we wonen, werken en leven beter combineren.

Op dit moment vindt een transitie plaats naar duurzame energievoorziening en circulaire economie, die ook de nodige ruimte vraagt. Daarnaast is in vrijwel alle sectoren sprake van toenemende digitalisering en automatisering. Oude technieken maken plaats voor nieuwe technologie. Dat vraagt op alle niveaus van de arbeidsmarkt om personeel met andere vaardigheden aangezien anders vacatures onvervuld blijven. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt nog belangrijker voor een goed functionerende economie. Dat geldt in het bijzonder voor de IT-, energie-, tuinbouw- en zorgsector en belangrijke clusters zoals de Greenport West-Holland en Mainport Rotterdam. Deze clusters vragen om meer investeringen in hightech, cyberweerbaarheid en digitalisering om op wereldschaal concurrerend te blijven en kopposities te behouden. In de Greenport, in onder meer de gemeenten Westland, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland, gaat het steeds vaker om de export van hightechkennis naast het exporteren van groenten, bloemen en planten. Energie wordt steeds vaker in de buurt opgewekt en producten worden lokaal geteeld of 3D-geprint. Onze hightechkennisontwikkeling en maakbedrijven van wereldniveau moeten we daarom versterken zoals nu al gebeurt in het Innovatie district Delft. Daarnaast speelt het mkb een cruciale rol in het vernieuwen van onze economie. Deze bedrijven genereren veel nieuwe ideeën en innovaties. Ze brengen een belangrijke dynamiek met zich mee en zorgen dat sectoren vernieuwen.

Wat betreft duurzame mobiliteit moeten we naar 0% CO₂-uitstoot in 2050. Inzetten op lopen, fietsen en openbaar vervoer draagt bij aan mobiliteitstransitie en de klimaatambities. Die vormen van mobiliteit zorgen voor minder ruimtebeslag, betere leefbaarheid, inclusiviteit, betere bereikbaarheid en zijn schoner. Met het oog op de stikstofopgave is dat ook nodig voor het realiseren van woningen en nieuwe bedrijvigheid. Op zoveel mogelijk plekken krijgen deze vormen van mobiliteit daarom prioriteit. Voor bepaalde reizen of delen van de reis zijn inwoners en werknemers in de metropoolregio afhankelijk van de auto. Voor hen blijft de (schone) auto een belangrijk vervoermiddel voor in ieder geval een deel van de reis. Om de klimaatambities waar te maken, is het van belang dat ook logistiek en distributie schoner en efficiënter worden.

Naast deze uitdagingen hebben we te maken met de grootschalige onderhoudsopgave van de infrastructuur. In de komende decennia worden vrijwel alle bruggen en tunnels in de metropoolregio aangepakt zoals de Van Brienoordbrug waar omliggende gemeenten zoals Albrandswaard, Capelle aan den IJssel, Barendrecht en Ridderkerk veel hinder van kunnen ondervinden. Ook elders vinden grote onderhoudsprojecten op de weg en het spoor plaats. Bouwprojecten dichtbij de infrastructuur beperken ook de beschikbare capaciteit van de weg en het OV. Er zijn dan ook ondersteunende maatregelen nodig om de hinder die projecten veroorzaken te beperken. Dat betekent onder meer het stimuleren van bewust reisgedrag.

Een onderhoudsopgave dient zich ruim van tevoren aan. Een crisis laat zich niet altijd van tevoren voorspellen. De coronacrisis kwam onverwacht en heeft ons mobiliteitssysteem hard geraakt. Door de crisis daalde het aantal reizigers in het OV fors en ontstonden bij de vervoerders financiële tekorten. Ook de energiecrisis heeft impact op het OV. Er is een dubbele opgave: op korte termijn het huidige systeem in de lucht houden én het OV van de toekomst ontwikkelen, gekoppeld aan de verstedelijking en mobiliteitstransitie. Daar komt bij dat het reisgedrag van mensen verandert. Hier zal het OV zich op moeten aanpassen.

Verbinden en versterken

Het versterken van het economisch vestigingsklimaat en het verbeteren van de bereikbaarheid voor de mensen die hier wonen, werken en recreëren. Dat is waar de Metropoolregio voor staat. Voor het economische vestigingsklimaat zetten we ons als 21 samenwerkende gemeenten in voor toekomstbestendige arbeidsplaatsen, het verhogen van de productiviteit en het creëren van voldoende ruimte voor economische activiteiten op de juiste plek. Ook dragen onze natuur- en recreatiegebieden bij aan een prettig vestigingsklimaat in deze drukke metropoolregio. Het verbeteren van de bereikbaarheid is geen doel op zich, maar een middel. Mobiliteit levert een belangrijke bijdrage aan de brede welvaart van mensen. Het stelt hen in staat banen, voorzieningen en sociale contacten te bereiken en het kan een positieve bijdrage leveren aan hun fysieke en mentale gezondheid. Daarbij hebben we aandacht voor de negatieve effecten van mobiliteit, zoals verkeersonveiligheid, milieuvuiling en klimaatverandering.

Als MRDH willen we dat mensen makkelijker en sneller van wonen naar werk kunnen gaan, dat opleidingen voor studenten met passend en duurzaam vervoer bereikbaar zijn en dat bedrijven, kennisinstellingen en groene landschappen toegankelijk zijn. We werken aan een toekomstbestendig mobiliteitssysteem dat de groei van reizigers faciliteert, waarbij voorrang wordt gegeven aan actieve en collectieve vormen van mobiliteit. We willen alle inwoners, werknemers en bezoekers in staat stellen op een prettige, veilige en duurzame manier te reizen. Zo dragen we bij aan een sociaaleconomisch krachtige metropoolregio Rotterdam Den Haag. Meer banen komen binnen het bereik van iedereen. Dat geeft iedereen meer kansen en daarmee versterken we de brede welvaart voor de hele metropoolregio.

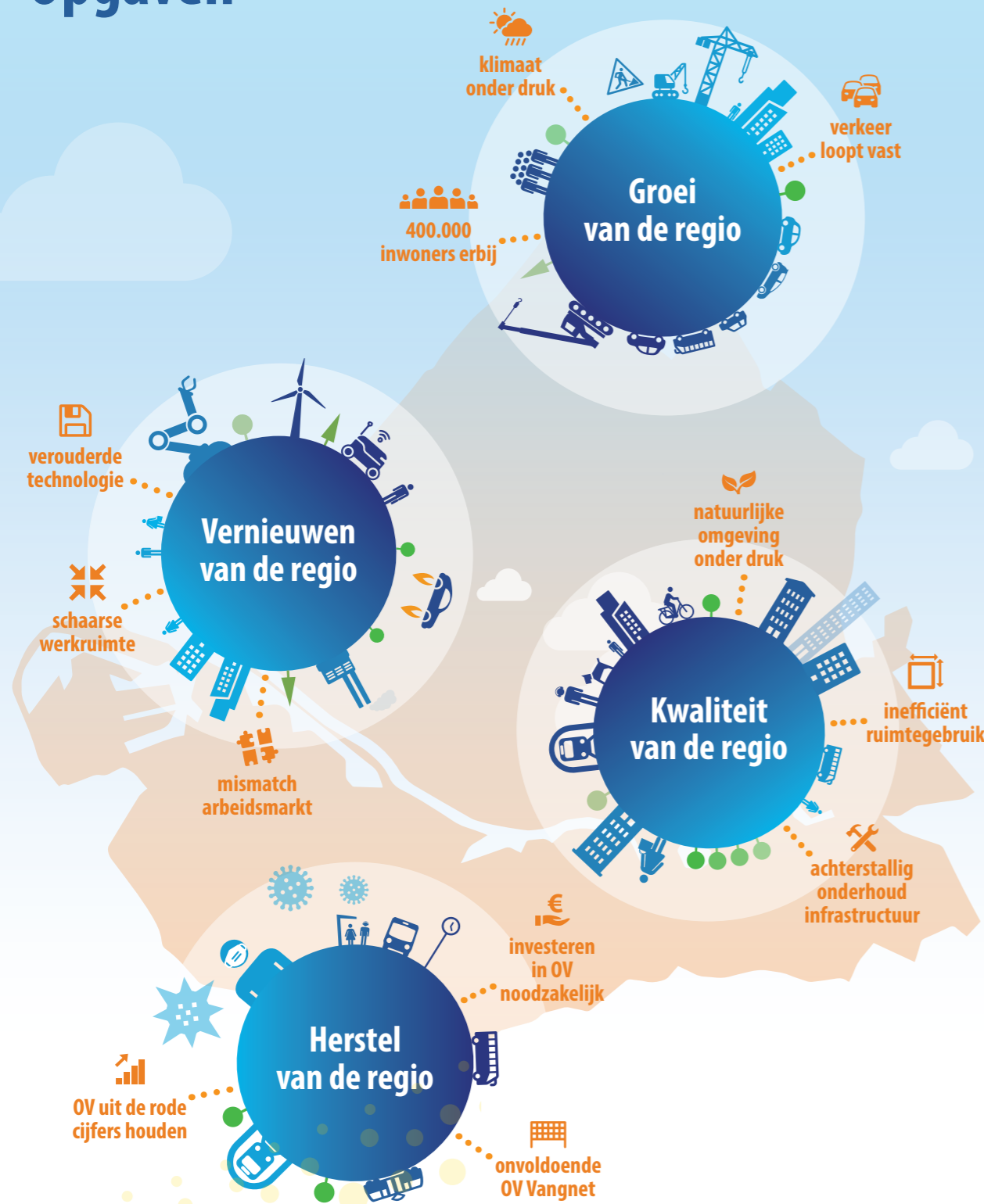
**“Alleen ga je sneller.
Samen kom je verder.”**

Marja van Bijsterveldt,
burgemeester Delft

“Welvaart en welzijn voor iedereen.”

Martijn Vroom,
burgemeester Krimpen aan den IJssel

Opgaven

De koers van de Metropoolregio

Regionale samenwerking is nodig om onze ambitie waar te maken en vraagt om focus. Door de hierboven beschreven trends en ontwikkelingen zien we de volgende regionale opgaven op ons afkomen en daar zetten we de komende vier jaar op de volgende manier op in:

1. Groei van de regio.

De metropoolregio heeft al 2,4 miljoen inwoners en daar komen de komende 20 jaar ongeveer 400.000 inwoners bij. Die willen allemaal prettig wonen, werken en recreëren. Vanuit onze kerntaken faciliteren we de groei op een adequate en passende manier.

Verstedelijkingsafspraken

De woningbouwopgave in onze regio is bijzonder groot. Tot 2040 moeten er in onze regio 266.000 woningen worden gebouwd. Om invulling te geven aan deze opgave hebben gemeenten en provincie de afgelopen jaren gewerkt aan programmering waarbij de koppeling tussen mobiliteit en verstedelijking goed wordt gelegd. Dit heeft geresulteerd in de focus van woningbouw langs het OV, zoals langs de Lijn Leiden-Dordrecht (met name via MoVe en de Verstedelijkingsalliantie, met een totale ambitie van 150.000 woningen) en langs regionale HOV verbindingen zoals de Hoekse Lijn waar de overige 116.000 woningen worden gerealiseerd. De provincie heeft deze focus vastgelegd in haar Omgevingsbeleid, in deze Strategische Agenda geeft de MRDH nader invulling aan deze opgave.

De MRDH heeft, vanuit haar verantwoordelijkheden op het gebied van bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat, een actieve bijdrage geleverd aan deze woningbouwafspraken. Met als doel ervoor te zorgen dat de investeringen die de MRDH doet op het gebied van bereikbaarheid per openbaar vervoer, optimaal renderen. Het resultaat is een goede samenhangende aanpak die heeft geleid tot een forse investering van het Rijk. De komende jaren blijft de MRDH, vanuit diezelfde verantwoordelijkheden, gevraagd en ongevraagd adviseren over ruimtelijke vraagstukken met impact op de bereikbaarheid van onze regio. Dit doet de MRDH via de Verstedelijkingsalliantie, maar ook door rechtstreeks aan gemeenten te adviseren.

2. Vernieuwing van de regio.

De economie is continue in beweging en ontwikkelt zich razendsnel. Zo maken oude technieken plaats voor nieuwe technologieën. Dit vraagt omscholing van mensen en opleidingen die beter aansluiten op de arbeidsmarkt van de toekomst. Innovaties en investeringen in nieuwe technologieën dragen bij aan de economische ontwikkeling. We stimuleren een toekomstbestendige economie.

Nieuwe technologieën en andere motivaties maken duurzamer reisgedrag mogelijk waardoor de mobiliteitstransitie wordt gestimuleerd. Verschuiving naar actieve en/of collectieve mobiliteit is noodzakelijk voor een bereikbare, duurzame en leefbare regio.

3. Kwaliteit van de regio.

De groei van de economie, de bevolking en de mobiliteit moet samengaan met meer kwaliteit en leefbaarheid. Ook dat pakken de 21 gemeenten gezamenlijk op. Dat betekent zorgen voor een optimaal functionerend, duurzaam en veilig mobiliteitssysteem, het creëren van goede ruimtelijke condities en de schaarse ruimte meerdere functies geven. Met andere woorden, de basis moet op orde zijn.

4. Herstel van de regio.

De nasleep van de coronacrisis dwingt ons bij de Metropoolregio scherpe keuzes te maken om kwalitatief OV aan te blijven bieden binnen beperkte financiële mogelijkheden. Het vraagt van bestuurders en gemeenteraden om soms moeilijke keuzes te maken. De magere jaren zijn nog niet voorbij en toch moeten we ons opmaken voor kwaliteitsverbetering en groei van het openbaar vervoer, want het OV is de drager van ons mobiliteitssysteem en onze verstedelijkingsstrategie. Die uitdaging moeten we gezamenlijk en regionaal oppakken op een wijze die borgt dat het OV ook in de toekomst bij blijft dragen aan de brede welvaart in de metropoolregio.

“Vanuit eigen kracht beginnen en dan elkaar wat gunnen. Zo dragen we bij aan de Strategische Agenda.”

Leon Erwich, raadslid
gemeente Lansingerland

Samenwerken maakt sterker

De geschetste regionale opgaven zijn groot en complex en voor een individuele gemeente steeds lastiger om zelfstandig op te lossen. Het kan alleen samen. Als we dat goed doen rendeert deze samenwerking lokaal en heeft het een positief effect op onze inwoners.

Er zijn grote kansen op een betere toekomst voor de inwoners, bezoekers en werkenden van de metropoolregio Rotterdam Den Haag die gegrepen moeten worden. Met deze Strategische Agenda zetten we de koers in om dit te realiseren. De inzet is om elkaar te helpen bij ingewikkelde vraagstukken. Iedere aangesloten gemeente draagt een steentje bij om de economie te vernieuwen en de bereikbaarheid te verbeteren.

Koers kiezen betekent begrip hebben voor elkaars belangen en als gemeente ook de eigen verantwoordelijkheid voor regionale samenwerking kennen en pakken. Werken op basis van wederkerigheid. Zowel inhoudelijk als financieel. Dat is de keuze die we maken als 21 samenwerkende gemeenten. Doen wat nodig is voor de hele regio, voor alle inwoners. De voorliggende Strategische Agenda is ons gezamenlijk kompas. We zijn er klaar voor, dus handen uit de mouwen en samen aan de slag!

Zes opdrachten

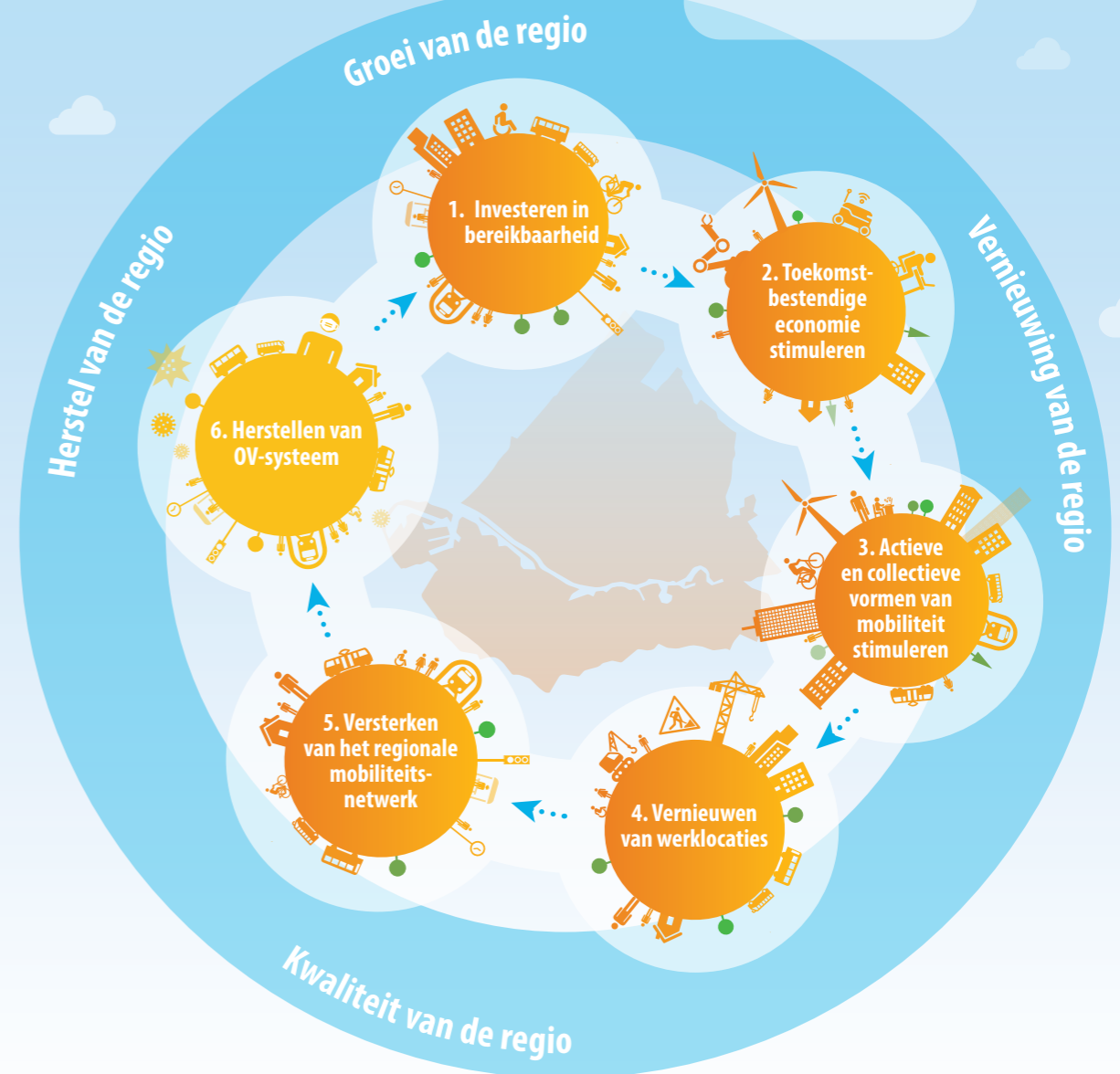
Deze Strategische Agenda formuleert de koers voor de komende vier jaar. De 21 samenwerkende gemeenten leggen de focus op vier regionale opgaven en vertalen die naar zes concrete opdrachten. Anders dan in de vorige Strategische Agenda geven de 21 gemeenten in dit hoofdstuk per opdracht de inzet, de aanpak en rollen, de verwachte resultaten, de impact, de middelen en samenhang aan. Zo is duidelijk waar de gemeenten samen op inzetten en wat de gemeenten doen om dat mogelijk te maken: concreet, overzichtelijk en volgbaar. Het betreft een actualisatie, dus bij de inzet is, indien van toepassing, benoemd wat blijvend is (wordt voortgezet) en wat nieuw is ten opzichte van de vorige Strategische Agenda.

De zes opdrachten komen voort uit de vier regionale opgaven en hangen met elkaar samen. Door met zes opdrachten te werken zijn we wendbaar en adaptief, want als er zich nieuwe inzichten voordoen, passen we de opdracht aan. De eerste opdracht 'Investeren in bereikbaarheid' richt zich op plannen en projecten voor een goede bereikbaarheid in de toekomst. Daarnaast is ver-

nieuwing (opdracht 2) nodig om toekomstbestendig te zijn. Huidige en toekomstige inwoners moeten een geschikte baan kunnen vinden en bedrijven geschikt personeel en mogelijkheden hebben om te innoveren voor de toekomst. Opdracht 3 gaat over actieve en collectieve vormen van mobiliteit om nu en in de toekomst de bereikbaarheid te verbeteren en verduurzamen. Ruimte in de regio om te wonen en werken is schaars. Daarom zetten we extra in op het beter benutten van de beschikbare ruimte voor werken en stimuleren we functiemenging (opdracht 4). Een goede kwaliteit van het huidige vervoerssysteem zoals op vervoersknooppunten en van de te verlenen OV-concessies is essentieel voor de huidige bereikbaarheid van de regio en de doorontwikkeling. Opdracht 5 gaat dus over de basis op orde. Tot slot is er een speciale omstandigheid die ons handelen bepaalt: de nadelige effecten van corona (inhoudelijk en financieel) op het OV in de metropoolregio (opdracht 6). Dit is actueel en naar verwachting de aankomende twee jaar heel urgent, maar we hopen en verwachten dat we opdracht 6 vanaf 2025 achter ons kunnen laten. Daarom wordt opdracht 6 aangeduid als 'special'.

De zes opdrachten van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Opdrachten

Gebiedsgericht werken en de gebiedstypen

Onze metropoolregio heeft grote en diverse kwaliteiten. Of het nu gaat om het Rotterdamse havengebied, het greenportgebied in Westland en Lansingerland, de ICT-sector in Zoetermeer, het groengebied in Midden-Delfland, Wassenaar en op Voorne-Putten of Den Haag als internationale stad van Vrede en Recht. We werken samen gebiedsgericht aan de kerntaken economie en mobiliteit en hanteren voor de activiteiten van de opdrachten vier verschillende gebiedstypen. Elk gebied met een andere nadruk en invulling om zo recht te doen aan de gebiedsverschillen.

Metropolitaan en hoogstedelijk gebied:

In dit gebiedstype komen zowel campussen (vanuit werkmilieus bedrijventerreinen), kantoren als winkels voor. Voor kantoren gaat het om grootstedelijke toplocaties met internationale reikwijdte en de winkels zijn bovenregionaal verzorgend. In dit type gaat het om het versterken van de internationale concurrentiekracht en het vestigingsklimaat door levendigheid en multifunctionaliteit, gekoppeld aan internationale connectiviteit. De focus voor de mobiliteit ligt op lopen, fietsen en OV. Verbindend OV wordt gebundeld op frequente, snelle en betrouwbare corridors met goede multimodale toegangspunten. Er wordt ingezet op schone voertuigen en er is aandacht voor betrouwbare en veilige stadsdistributie waarbij er steeds minder ruimte zal zijn voor rijdende en geparkeerde auto's. Betrouwbare aansluitingen op de treinstations en het hoofdwegennet en meer sturing op routevorming van autoverkeer over hoofdroutes is van belang in combinatie met uitbreiding van 30 km/u-gebieden.

Stedelijk woon- en werkgebied: Het werken gebeurt vooral aan de rand van de stad en dus in dit gebiedstype. Hier treft je dan ook alle werkmilieus. Bedrijventerreinen voor logistiek, agrologistiek, maritiem, hoogwaardig, industrieel en interactiemilieu stedelijk. Kantoren met provinciale, regionale en lokale reikwijdte en veel verschillende detailhandel. Hier bevindt zich ook een groot deel van het mkb van de regio. De hoofdpoging is de basis op orde brengen en waar relevant de vitaliteit versterken met herstructurering van voorzieningencentra (met name winkelcentra) en vergroten van de aantrekkelijkheid. De verbindingen met de bestaande, stedelijke gebieden en omliggende centra worden versterkt. Het aandeel OV en fiets is substantieel, maar het auto-aandeel is ook groot (zeker voor langere afstanden). We versterken OV op de hoofdasen. In de andere richtingen wordt gekeken naar alternatieve mobiliteit, inclusief P+R naar omliggende steden. Meer metropolitane fietsroutes, het ontvlechten van netwerken en het wegnemen van barrières zijn van belang. Het aanbieden van (deel-)fietsvoorzieningen op knooppunten en bij OV-haltes in samenhang met het verbeteren van de microbereikbaarheid van de haltes is een kans. De bereikbaarheid voor de auto en betrouwbare aansluitingen op het hoofdwegennet blijven ook van belang.

Ruimtelijk wonen en recreëren: In dit gebiedstype tref je kleinschalige werkmilieus, kantoren met lokale reikwijdte en lokaal verzorgende detailhandel aan. Vitale stads- en dorpskernen zijn bij dit gebiedstype van belang. De hoofdpoging is het verbijzonderen van de specifieke kwaliteiten. De openheid wordt beschermd en de gebieden moeten vitaal worden gehouden. De toeristische en recreatieve waarden zijn daarvoor aanknopingspunten en worden versterkt. Het aandeel OV en fiets is beperkt in deze gebieden. Het auto-aandeel is en blijft dominant, zeker voor de langere afstanden. Van en naar het stedelijk gebied zal de auto hierbij steeds meer een onderdeel van de verplaatsing zijn met overstap op OV of fiets aan de rand van de stad. Het is belangrijk om betrouwbare en snelle aansluitingen op het (hoofd)wegennet te houden. Meer metropolitane hoofdfietsroutes, het verbeteren van de toevoerfunctie van de fiets en deelmobiliteit op het verbindend OV, het wegnemen van barrières en het verhogen van de veiligheid zijn van belang. We versterken de samenloop van recreatieve en utilitaire routes. We zetten in op enkele dragende OV-assen met mobiliteitsknooppunten (inclusief fiets- en andere ketenvoorzieningen bij en fietsroutes naar haltes). Behoud van voorzieningen is belangrijk om ook in de kernen nabijheid, lopen en fietsen zoveel mogelijk een kans te geven en een aantrekkelijke openbare ruimte te realiseren met beperkt ruimbetrag van de auto.

Greenports en Mainport: Hier zijn bij uitstek locaties voor grootschalige bedrijvigheid en tref je speciale locaties voor kantoren aan. Detailhandel komt eigenlijk niet voor in dit gebiedstype. De revitalisering van bedrijventerreinen is hier van belang. De hoofdpoging is het versterken van de vitaliteit en het vestigingsklimaat. Multimodale bereikbaarheid voor goederen wordt gegarandeerd en de bereikbaarheid voor werknemers verbeterd. Het gebruik van de auto is en blijft dominant, boven dat van OV en fiets. We willen de bereikbaarheid, capaciteit en betrouwbaarheid van het wegennet garanderen, met name voor het logistieke verkeer. Meer aandacht voor OV en fiets is gewenst om te voorkomen dat het beschikken over een auto randvoorwaardelijk is om in de Greenport of Mainport te kunnen werken. Daarom wordt fiets- en OV-gebruik bevorderd.

Bij elke opdracht worden voorbeeldprojecten per gebiedstype benoemd om te laten zien wat de uitwerking betekent in een bepaald gebied.

Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren

1.1 Inzet

Blijvende inzet

De metropoolregio groeit naar bijna drie miljoen inwoners in 2040. Die willen allemaal een baan en prettig van huis naar werk reizen of ergens recreëren. Daarom investeren de 21 samenwerkende gemeenten in de bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio op duurzame wijze te faciliteren. Het gaat daarbij om de bereikbaarheid van de nieuwe verstedelijkingslocaties, het verbinden van innovatieve kennis- en onderwijsknooppunten, de bereikbaarheid van werklocaties en het behouden van de leefbaarheid en open ruimte. Ook is het belangrijk dat de metropoolregio bereikbaar blijft met onze omliggende regio's en gemeenten. We zetten in op een goede bereikbaarheid van, naar en door de metropoolregio. Dat doen we vooral door nu plannen te maken voor de investeringen in het mobiliteitssysteem op de (middel)lange termijn en te adviseren over de bereikbaarheid bij verstedelijkingsplannen. De ingezette lijn van de schaalsporg van het OV in relatie tot de verstedelijking uit het gebiedsprogramma MoVe is daarbij het uitgangspunt. We versterken het regionale hoogwaardige OV in samenhang met de verstedelijking.

Vernieuwde inzet

Verstedelijking is een grote opgave in de regio. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag zal bij de verstedelijkingsplannen een bijdrage leveren door te adviseren over de beste oplossingen voor mobiliteit, bereikbaarheid en werklocaties. We faciliteren dat de noodzakelijke bereikbaarheid tijdig beschikbaar is via het eigen Investeringsprogramma en Rijks- en provinciale programma's. We doen dit onder meer in overleggen met het Rijk en de provincie Zuid-Holland.

We gaan door met het verbeteren van de bereikbaarheid van economische locaties. Het beleid is de afgelopen jaren gericht geweest op elf locaties. De MRDH onderzoekt of dit beleid ook naar andere economische locaties verbreed moet worden en wat daar voor nodig is.

De groenblauwe leefomgeving is erg belangrijk voor de kwaliteit van ons economisch vestigingsklimaat. We zien dat deze gebieden steeds meer gebruikt worden en een belangrijke voorziening zijn voor hoogstedelijke gebieden. Het zijn de longen van de randstad en daar zijn we zuinig op. We zorgen ervoor dat deze gebieden optimaal gebruikt worden door ze bereikbaar te maken. De MRDH zet zich de aankomende vier jaar daarom nadrukkelijker in om de bereikbaarheid van en naar de natuur- en recreatiegebieden met

actieve en/of collectieve vormen van mobiliteit te verbeteren. Dat doen we met de provincie Zuid-Holland en recreatieschappen die verantwoordelijk zijn voor investeringen in en beheer van het groen in de gebieden.

De druk op het mobiliteitssysteem wordt de aankomende decennia verder vergroot door de beheer- en onderhoudsopgave en de verstedelijkingsopgave. We stimuleren daar waar dat nodig is de inzet van bedrijven en werkgevers voor een duurzamer logistiek en mobiliteitsgedrag en differentiatie van reisgedrag naar plaats en tijd.

Ons droomhuis ligt op steenworpafstand van het station

"Mijn partner werkt in Rotterdam en ik in Den Haag. Wonen dichtbij het station is voor ons heel belangrijk. Het lukte niet om in de grote steden een woonhuis te vinden die aan onze eisen voldoet. Hier, direct naast Schiedam CS, slaagden we wel. Trein, metro, tram en deeltaxi: het staat voor ons klaar. Met een paar minuten zijn we in Rotterdam en binnen een kwartier in Den Haag. Binnen een half uur zijn we met de metro op het strand van Hoek van Holland. Dankzij een mega-investering in- en rond de spoorlijn Leiden Dordrecht wordt Schiedam CS en omgeving opgeknapt. Dit zal ook de woningbouw stimuleren om meer mensen de kans te geven hier te wonen. Dan zijn we hier echt klaar voor de toekomst." Shyreen Shaib, inwoner van Schiedam.

(Middel)lange termijn ontwikkelingen

1.2 Aanpak en rollen

We werken de komende vier jaar samen met onze partners aan de volgende programma's en activiteiten om over vijf tot vijftien jaar tot realisatie van projecten te komen:

Regionaal fietsagenda (middel)lange termijn

De regionale fietsagenda geeft aan wat er, op de (middel)lange termijn tot 2040, nodig is aan verbeteringen in het regionale fietsnetwerk: 800 km regionaal fietspad verbeteren en 90.000 extra fietsparkeerplaatsen. De focus ligt op de verbindingen en ontbrekende schakels in het regionale netwerk tussen steden en/of dorpen.

Rollen: De MRDH helpt één of meerdere individuele gemeenten die een verbinding of schakel oppakken met planuitwerking, verleent subsidie aan wegbeheerders voor het verbeteren van regionale fietspaden en zet zich samen met de provincie Zuid-Holland in om aanvullende financiering van het Rijk aan te trekken voor deze opgave. De wegbeheerders voeren de verbeteringen van de fietspaden uit en zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud.

Gebiedsprogramma Mobiliteit en Verstedelijking (MoVe)

In dit programma werken regionale partners (provincie Zuid-Holland, gemeenten Rotterdam en Den Haag en de MRDH) samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het ministerie van Binnenlandse Zaken aan de opgave om verstedelijking en mobiliteit in samenhang op te pakken. Speerpunten in dit programma zijn:

- gebiedsuitwerking Voorne-Putten en Haven Rotterdam: betrouwbaar en robuust netwerk voor de bereikbaarheid van Voorne-Putten;
- gebiedsuitwerking Westland Greenport 3.0: toekomstvast bereikbaar zijn van de Greenport Westland;
- MIRT-verkenning CID-Binckhorst: OV ontwikkeling en mobiliteitstransitie in relatie tot verstedelijkingsopgave;
- MIRT-verkenning Oeververbindingen regio Rotterdam: nieuwe oeververbinding in relatie tot verstedelijking, kansen voor mensen en oplossen van knelpunten;
- MIRT-verkenning Oude Lijn en Knooppunten: belangrijke drager van de schaa sprong OV en de verstedelijkingsstrategie voor de Zuidelijke Randstad;
- metropolaan OV en Verstedelijking Metronet en RandstadRail: verhogen van intensiteit en capaciteit van zowel het Metronet als de Randstadrail om groei van het gebruik hiervan mogelijk te maken;
- programmalijn Logistiek: kennisuitwisseling over efficiënte en het verbeteren van bouwlogistiek en agrologistiek tussen mainport en greenport.
- adaptieve ontwikkelstrategie wegen en fiets. Met deze ontwikkelstrategie bepalen we welke aanpassingen aan het wegen- en fietsnetwerk nodig zijn in de toekomst in samenhang met de ontwikkeling van het OV-netwerk en de verstedelijking.

Rollen: De MRDH is één van de partners in het gebiedsprogramma MoVe en regionaal coördinator. We bepalen mede welke investeringen op de (middel)lange termijn nodig zijn om de bereikbaarheid in de regio te garanderen en dragen daar financieel aan bij.

OV-ontwikkelprogramma's: één in de Haagse regio en één in de regio Rotterdam

In de regio Rotterdam worden dossiers zoals het Plan Toekomstvast Tramnet, project Metronet, HOV Ridderkerk, HOV Maastunnel korte termijn, diverse knooppunten en OV-doorstromingsprojecten gerealiseerd. In de Haagse regio (OVNEXT) wordt de instroom nieuwe stadstrams, een remise, versnellingsprojecten OV, knooppunten en het project gekoppeld rijden RandstadRail gerealiseerd. Beide programma's dragen bij aan de verstedelijkingsopgave. Binnen de programma's wordt actief de verbinding gezocht met gemeentelijke gebiedsontwikkelingen, zoals Hofplein, Beurs, Rijn- en Maashaven en Spijkenisse centrum in regio Rotterdam en CID-Binckhorst, Den Haag ZuidWest, Laan NOI en andere gebiedsontwikkelingen in de Haagse regio zoals Zuid-Westlandcorridor.

Rollen: De MRDH is concessieverlener van het regionale OV en werkt met de individuele gemeenten en de vervoerders de projecten voor de ontwikkeling van het OV uit zodat tot realisatie wordt gekomen.

Bereikbaarheid van en naar recreatie- en natuurgebieden

Onderzoeken voor welke recreatie- en natuurgebieden de bereikbaarheid moet worden verbeterd. Hiervoor wordt een aanpak gemaakt om met actieve en collectieve vormen van mobiliteit de bereikbaarheid en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving van onze regio te versterken.

Rollen: De MRDH onderzoekt met de provincie Zuid-Holland en de recreatieschappen de bereikbaarheid van en naar recreatie- en natuurgebieden. We delen de kennis met de wegbeheerders en benutten de kansen om multimaat de bereikbaarheid naar deze gebieden te verbeteren. De gemeenten, provincie Zuid-Holland of waterschappen (als wegbeheerders) voeren de verbeteringen aan de infrastructuur uit.

Advisering en kennisuitwisseling over mobiliteit bij gebiedsontwikkeling- en economische locaties

Adviseren over het verbeteren van de bereikbaarheid bij en helpen met kennis over integrale gebiedsontwikkeling. Zo dragen we bij aan aantrekkelijke en leefbare stedelijke gebieden en zorgen we ervoor dat de investeringen in de bereikbaarheid van de regio optimaal renderen. We onderzoeken in het bijzonder of de bereikbaarheid van bepaalde economische locaties moet worden verbeterd.

Rollen: De MRDH is gevraagd en ongevraagd adviseur, kennismakelaar en stelt vanuit het lidmaatschap van de Verstedelijkingsalliantie deze kennis aan alle gemeenten ter beschikking. De gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de ruimtelijke ontwikkeling. De MRDH onderzoekt de bereikbaarheid van economische locaties, brengt in beeld of verbeteringen noodzakelijk zijn en hoe die kunnen worden gerealiseerd.

1.3 Verwachte resultaten in 2026 (niet limitatief)

Resultaten op straat:

De aankomende vier jaar realiseren we binnen de programma's met onze partners onder meer de volgende projecten:

- realisatie van viersporigheid bij Schiedam Centrum (emplacement);
- no-regret maatregelen CID-Binckhorst voor de ontsluiting woningbouw;
- fietsmaatregelen in het kader van Westland Greenport 3.0;
- HOV Ridderkerk;
- MOVV Metronet, vaker en sneller rijden;
- MOVV 'Gekoppeld Rijden' RandstadRail;
- upgrade van busstation en metrostation Spijkenisse Centrum.

* Indicatie op basis van huidige begroting 2023-2026 exclusief apparaatslasten. De cijfers in de begroting zijn leidend.

€ 185
miljoen*

Plannen en besluiten:

Daarnaast leveren we met onze partners de volgende besluiten en plannen op om over 5 tot 15 jaar de verbeteringen in het netwerk uit te voeren:

- een planuitwerking met realisatiebesluit voor de MIRT-verkenningen CID-Binckhorst en Oeververbindingen regio Rotterdam. Voor beide MIRT-verkenningen nemen we met de partners definitieve besluiten over het benodigde investeringsbudget van Rijk en regio;
- een verkenning met voorkeursbeslissing voor MIRT-verkenning lijn Leiden-Dordrecht en Knooppunten;
- uitwerking van metropolaan OV en Verstedelijkingsdossiers Metronet en RandstadRail, HOV Leiden-Zoetermeer en doorontwikkeling HOV Zoetermeer - Rotterdam;
- adaptieve ontwikkelstrategie wegen en fiets;
- onderzoek en een aanpak voor de verbetering van de bereikbaarheid van recreatie- en natuurgebieden in de regio;
- uitwerking voor de verbetering van de bereikbaarheid van aanvullende economische locaties in de regio.

Voorbeeldproject per gebiedstype

Metropolaan en hoogstedelijk gebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan MIRT-verkenningen CID-Binckhorst en Oeververbindingen regio Rotterdam.

Stedelijk woon- en werkgebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de realisatie van viersporigheid bij Schiedam Centrum en aan de upgrade van bus- en metrostation Spijkenisse Centrum.

Ruimtelijk wonen en recreëren

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de gebiedsuitwerking Voorne-Putten en Haven Rotterdam.

Greenports en Mainport

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de gebiedsuitwerking Westland Greenport 3.0 inclusief fietsmaatregelen en R-net lijn 455 (Naaldwijk-Delft-Zoetermeer).

1.4 Impact: maatschappelijk en meetbaar

Onze activiteiten om de bevolkingsgroei te faciliteren leveren een bijdrage aan brede welvaart. Brede welvaart gaat namelijk niet alleen om de kansen voor onze huidige inwoners, maar ook om de kansen voor onze toekomstige inwoners. Door de groeiopgave zowel multimodaal als gebiedsgericht te benaderen, verbeteren we de kansen voor mensen.

De impact van onze activiteiten maken we meetbaar door de volgende indicatoren:

- in 2026 kunnen inwoners van de metropoolregio gemiddeld 12% meer arbeidsplaatsen bereiken binnen 45 minuten reizen met OV en 10% meer arbeidsplaatsen met de fiets t.o.v. 2015;
- in 2026 kunnen 12% meer inwoners de 11 economische toplocaties bereiken binnen 45 minuten reizen met OV en 10% meer inwoners reizend met de fiets t.o.v. 2015;
- in 2026 komt 80% van de groei van inwoners en arbeidsplaatsen terecht binnen het invloedsgebied van OV-knooppunten.

Deze indicatoren zijn ook van toepassing op opdracht 3, 5 en 6.

1.5 Samenwerking en samenhang

Voor de realisatie van de hierboven beschreven activiteiten en resultaten werken we onder andere samen met de vervoerders, de provincie Zuid-Holland, Havenbedrijf Rotterdam, de Verstedelijkingsalliantie, hoogheemraad- en waterschappen, recreatieschappen, andere regio's in Zuid-Holland en het Rijk. Samen zorgen we ervoor dat onze inwoners, bezoekers en werkenden zowel op de korte als op de (middel)lange termijn prettig reizen in de regio en zich kunnen ontplooiën. Daarbij zijn we voor deze activiteiten en resultaten afhankelijk van het herstel van het OV en de voortvarende realisatie van de projecten op de korte termijn. Bij de uitwerking van de activiteiten en resultaten geven we zoveel mogelijk voorrang aan actieve en collectieve vormen van mobiliteit.

¹ Den Haag Scheveningen, -Internationale zone en -Centrum, Rijswijk Plaspoelpolder, Zoetermeer stationslocatie, TU Delft, RTHA, Rotterdam Centrum, -Alexander, -Brainport/Rivium en -Zuidplein.

Toekomstbestendige economie stimuleren

2.1 Inzet

Blijvende inzet

Op dit moment zijn er veel bedrijven en sectoren die geen geschikte arbeidskrachten vinden. We zien dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt vaak niet goed op elkaar aansluiten. Dit vraagt om toekomstbestendige banen. Deze banen hebben enerzijds een betere aansluiting tussen onderwijs op mbo- en hbo-niveau en de arbeidsmarkt en inzet op Leven Lang Ontwikkelen (LLO: bij- en omscholing van medewerkers van bedrijven en organisaties) nodig. Hier blijft de Metropoolregio Rotterdam Den Haag op inzetten. De MRDH richt zich op de sectoren waar de arbeidsmarkt het meest knelt en waar het maatschappelijk nut groot is: de IT-, energie-, techniek-, greenport-, zorg- en High Tech Systems Materials-sector en het haven industrieel complex. De MRDH verbindt deze sectoren met het juiste mbo- en hbo-onderwijs en LLO-skills-opleidingen. We zorgen voor goede regionale kennisdeling met als resultaat dat meer mensen in de regio de juiste vaardigheden hebben voor de banen van morgen. Anderzijds wordt er ingezet op het versterken van het mkb en het stimuleren van innovatie. Verhoging van de productiviteit is nodig en moet deels een antwoord zijn op de steeds verder oplopende personeelstekorten. Slimme innovaties bieden hier oplossingen voor. De MRDH stimuleert innovatie door met strategische partners zoals InnovationQuarter en de provincie Zuid-Holland financiering en schaalvergroting van programma's te organiseren waardoor deze meer maatschappelijke- en economische effecten opleveren.

Vernieuwde inzet

De sectoren IT, energie, techniek, zorg en High Tech Systems Materials krijgen meer aandacht, net zoals het haven-industrieel complex en de Greenport en het daarvoor noodzakelijke mbo- en hbo-onderwijs en LLO/skills onderwijs.

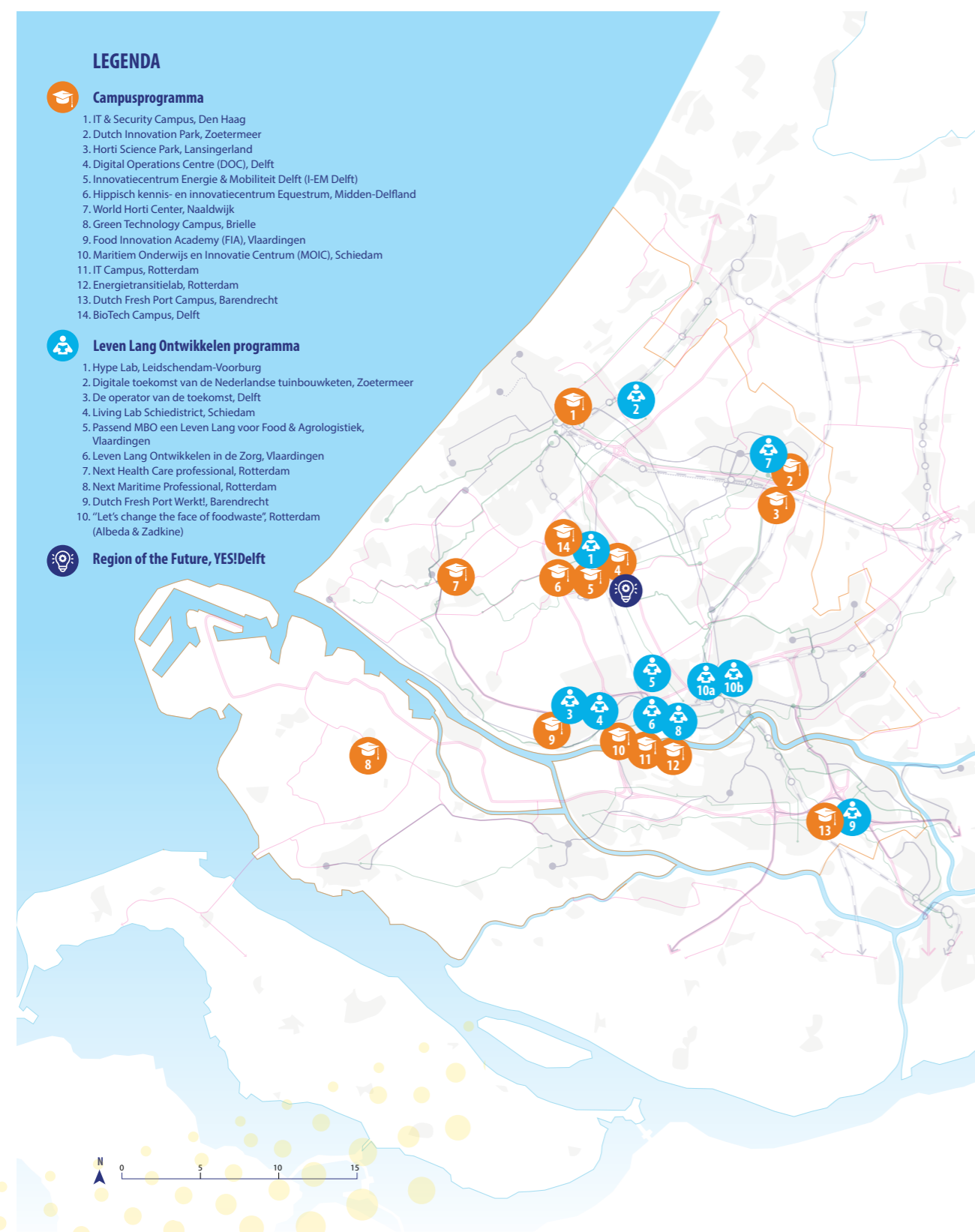
Naast arbeid zijn productiviteit en nieuwe bedrijvigheid bepalende factoren voor economische groei. Hiervoor is innovatie nodig. De MRDH focust hierbij op startups, scaleups en het mkb.

Metropoolregio blijf bijdragen aan de toekomst van de tuinbouw

Sjoerd van Dijk (Gearbox): "Voor (glas)tuinbouwondernemingen in de hele wereld heeft het bestrijden van ziekten en plagen topprioriteit. Gearbox ontwikkelt een mobiel systeem met camera's, sensoren en Artificial Intelligence om ziekten en plagen heel snel te signaleren. Daardoor beperk je het mislopen van oogst. In de wereld wordt voedsel steeds schaarser en dat gaat ons aan het hart. Om meerdere redenen is het daarom goed dat de MRDH ons financieel steunt bij kennisontwikkeling en innovatie. De metropoolregio Rotterdam Den Haag is voor Gearbox Innovations en tomatenkwekerij Lans bij uitstek de plek voor intensieve kennisuitwisseling en kort cyclisch testen van robotoplossingen in de praktijk. Win-Win!"

Campussen en LLO skillsopleidingen

2.2 Aanpak en rollen

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.

Voor een betere aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt zetten we in op twee programma's:

Campusprogramma

Minimaal veertien campussen in de regio richten zich op het ontwikkelen van toekomstbestendige vaardigheden waaronder ondernemerschap, innovatie en kennisvalorisatie. Vanwege de krappe arbeidsmarkt ligt de focus op de IT-, energie-, techniek-, greenport- en zorgsector en het haven industrieel complex. De MRDH focust op de samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs op mbo- en hbo-campussen. Driekwart van het totaal aantal studenten in de regio is namelijk mbo- en hbo-student. Ook het merendeel van de banen in deze regio betreft mbo- en hbo-niveau. Daarom liggen hier de meeste kansen.

Rollen: De MRDH financiert samen met partners minimaal vier campusversterkingsprojecten per jaar. Individuele gemeenten hebben een rol in het aandragen van potentiële campusversterkingsprojecten. Daarnaast faciliteert de MRDH samen met individuele gemeenten kennisuitwisseling tussen de campussen en helpt de campussen met de ontwikkeling van communicatiemiddelen om hun 'Unique Selling Points' effectief naar bedrijven te communiceren. De MRDH levert maatwerk-subsidieoverzichten per campus voor regionale, internationale en Rijksmiddelen (bijvoorbeeld Groeifonds of Regiodeal). We stimuleren de samenwerking tussen mbo- en hbo-campussen en tussen deze campussen en wo-campussen. Daarnaast bieden we ondersteuning aan mbo- en hbo-campussen bij de ontwikkeling van Groeifondsvoorstellen. Dit geeft een extra impuls en is aanvullend op de rollen van de Economic Board Zuid-Holland en de provincie Zuid-Holland, die met name gericht zijn op de versterking van universitaire campussen en lobby naar het Rijk.

Leven Lang Ontwikkelen programma

LLO zorgt door om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden voor een kwalitatief goede beroepsbevolking, die op alle niveaus bijdraagt aan de regionale economie.

Rollen: De MRDH stimuleert en ondersteunt, vanuit de focus binnen het campusprogramma, de ontwikkeling van LLO-trajecten in samenwerking met individuele gemeenten, bedrijven en campussen. We co-financieren minimaal vier LLO-projecten per jaar. Bij LLO sluit de MRDH aan op de Human Capital Agenda 2.0 (HCA 2.0) en de Greenport West Holland. De rol die de MRDH heeft is met name gericht op het stimuleren van de bij- en omscholing van medewerkers van bedrijven en organisaties in die sectoren die voor de metropoolregio de grootste opgave hebben (IT-, energie-, het haven industrieel complex, greenport en zorgsector) en in samenwerking met een mbo- of hbo-campus. We stemmen hierbij goed af met HCA 2.0 en de Greenport West Holland zodat we complementair en versterkend opereren binnen de metropoolregio.

Versterken mkb en innoveren

Voor extra productiviteit en bedrijvigheid zetten we in op:

Versterken mkb

Er is een grote groep mkb in de metropoolregio die behoefte heeft aan toegang tot informatie en advies om tijdig beslissingen te nemen om hun bedrijf gezond te houden, weer gezond te maken of tijdig te stoppen. Ondernemers hebben behoefte aan een transparant systeem van dienstverlening waarbij het aanbod van verschillende partijen onderling samenhangt, transparant en begrijpelijk is. Dit is in de praktijk nog te weinig het geval.

Rollen: De MRDH helpt haar individuele gemeenten om de dienstverlening aan het mkb te verbeteren. Enerzijds door de samenhang tussen initiatieven te versterken en zo schaalvoordeel te krijgen én anderzijds door gericht te werken aan versterking van het accounthouderschap van gemeenten richting mkb. De focus ligt daarbij op toegepaste innovatie. De MRDH draagt financieel bij aan initiatieven van individuele gemeenten om hun mkb'ers te ondersteunen en de lessen te delen met andere gemeenten, onder voorwaarde dat deze initiatieven regionaal economische impact hebben of krijgen.

Versterken innovatie-ecosysteem en innovatieprogramma's

Voor nieuwe werkgelegenheid is een nauwe samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid van groot belang. Dit komt samen in Region of the Future. Region of the Future heeft een positief effect op stage- en afstudeerplaatsen op mbo-, hbo-, en wo-niveau. En op het creëren van nieuwe werkgelegenheid, stimuleren van ondernemerschap en het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid. In Region of the Future worden samen met Yes!Delft oplossingen ontwikkeld voor regionale innovatievraagstukken. Startups ontwikkelen schaalbare, commercieel en technisch haalbare oplossingen. Gemeenten kunnen hier optreden als eerste klant, waardoor maatschappelijke opgaven direct worden gekoppeld aan de uitdagingen van individuele gemeenten. De nieuwe producten en diensten die dit oplevert zorgen voor stageplaatsen, nieuwe bedrijvigheid, kostenbesparingen en productiviteitsgroei. Het programma heeft in eerste instantie een looptijd van 3 jaar (2022-2024) en wordt bij succes zo mogelijk verlengd.

Daarnaast stimuleren we sectorale innovatieprogramma's en innovatieve programma's/projecten op economische toplocaties die zorgen ervoor dat bedrijven hun vernieuwende producten en diensten sneller ontwikkelen in testomgevingen ('fieldlabs'). Hierbij ligt de focus op het toepassen van innovatie bij het mkb.

Rollen: De MRDH betreft individuele gemeenten als vragende en meedenkende partij. De wo-, hbo- en mbo-onderwijsinstellingen worden betrokken via stageplaatsen en afstudeeropdrachten. We ondersteunen de implementatie van innovaties en werken aan opschaling bij individuele gemeenten. De MRDH organiseert kennisdeling en zorgt voor de verbinding tussen de gemeenten en het innovatieve bedrijfsleven. Innovatie vraagt om nauwe samenwerking tussen publieke en private partijen. De MRDH is met haar brede netwerk een sterke sleutelspeler in het verbinden van deze partijen.

2.3 Verwachte resultaten in 2026 (niet limitatief)

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

- Verbeterde samenwerking tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven via regionale mbo- en hbo-campussen en mogelijk via nieuwe samenwerkingen met onderwijsinstellingen.
- Jaarlijks nemen minimaal 1.000 studenten en 250 bedrijven per jaar deel aan campus(innovatie)opdrachten en programma's.
- Minimaal twaalf fysieke mbo- en hbo-campussen, dichtbij regionale bedrijvigheid met een goede geografische spreiding in de regio.

Leven Lang Ontwikkelen

- Verbeterd aanbod LLO op de campussen en bij andere grote mbo- en hbo-opleiders in de regio.
- Meer werkenden en werkzoekenden volgen een omscholing- en bijscholingstraject. Jaarlijks ronden minimaal 1.300 werkenden en zij-instromers een omscholing of bijscholingstraject aan een campus af.

Versterken mkb

- Een hoger deel mkb is ondersteund.
- Meer samenhang tussen initiatieven voor het mkb in de regio.

Versterken innovatie-ecosysteem

- Toename percentage van startups en scaleups binnen de totale bedrijvigheid in de regio.
- Adoptie van businesscases uit het innovatie-ecosysteem door minimaal 10 gemeenten en als bijvangst een kostenbesparing per jaar van € 15 tot € 45 miljoen voor de gemeenten. (Region of the Future)

€ 9,6
miljoen*

* Indicatie op basis van huidige begroting 2023-2026 exclusief apparaatslasten. De cijfers in de begroting zijn leidend.

Voorbeeldproject per gebiedstype:**Metropolaan en hoogstedelijk gebied**

Hier werken we onder meer aan de regionale mbo- en hbo-campussen, zoals Dutch Innovation Park Zoetermeer, IT-campus Rotterdam, IT- en Security Campus Den Haag en BioTech Campus Delft.

Stedelijk woon- en werkgebied

Hier werken we onder meer aan Living Lab Nieuw Reyerwaard en resultaten van toepassingen uit Region of the Future op het gebied van data of robotica in de openbare ruimte.

Ruimtelijk wonen en recreëren

Hier werken we onder meer aan Hippisch kennis- en innovatiecentrum Equestrum in Midden-Delfland en Green Technology Campus Voorne-Putten.

Greenports en Mainport

Hier werken we onder meer aan het campusproject en LLO project op de Dutch Fresh Port.

2.4 Impact: maatschappelijk en meetbaar

Het aanpakken van de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het verhogen van de productiviteit en bedrijvigheid zorgt voor de groei van welvaart en welzijn. Door een groei van het aantal arbeidsplaatsen en deze arbeidsplaatsen in te vullen door geschikt personeel groeit de arbeidsparticipatie. De extra arbeidsplaatsen en productiviteit dragen bij aan de ambitie van extra groei van welvaart en welzijn.

De impact van onze activiteiten maken we meetbaar door de volgende indicatoren:

- jaarlijkse ontwikkeling arbeidsplaatsen binnen de focussectoren;
- groeiend percentage studenten in de regio op mbo- en hbo-niveau binnen de relevante opleidingen;
- groeiend aantal gediplomeerden (per leeftijd, geslacht en onderwijssoort) binnen relevante opleidingen;
- het aantal campusversterkingsprojecten per jaar;
- groeiend aantal deelnemende mkb aan de (innovatie)programma's;
- groeiend aantal mensen dat een LLO opleiding doorloopt binnen relevante sectoren/opleidingen.

2.5 Samenwerking en samenhang

We werken met onze regionale partners zoals provincie Zuid-Holland, Human Capital Agenda 2.0, InnovationQuarter, de Port of Rotterdam, mbo-, hbo- en wo-onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en Yes! Delft samen om de activiteiten te laten slagen. Er is een nadrukkelijke samenhang met bereikbaarheid en mobiliteit. Een betere bereikbaarheid draagt bij aan een betere toegankelijkheid van banen en dus meer kansen voor mensen. Hierdoor is een betere aansluiting op de arbeidsmarkt mogelijk. Via de activiteiten in de andere opdrachten wordt ingezet op het verbeteren van de bereikbaarheid van banen.

Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren

3.1 Inzet

Blijvende inzet

We zetten in op actieve en/of collectieve vormen van mobiliteit (lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit), omdat deze vormen de bereikbaarheid helpen verbeteren, minder ruimte innemen dan individuele automobilititeit, toegankelijk en betaalbaar zijn, de gezondheid bevorderen en minder emissies uitstoten. Hiermee benutten we de bestaande infrastructuur beter, bieden we mensen meer kansen om maatschappelijk mee te doen, ondersteunen we de mobiliteitstransitie die in verschillende (stedelijke) gebieden van de regio is ingezet en dragen we bij aan de klimaatopgave. Daarbij verschilt de aanpak per gebiedstype, omdat de mogelijkheden en behoeften in het (hoog) stedelijke gebied anders zijn dan in het meer landelijke gebied.

Naast fysieke ingrepen maakt mobiliteitsmanagement het mogelijk om lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit te stimuleren en spreiding van mobiliteit over de dag/week aan te moedigen. We stimuleren het toepassen van Mobility as a Service (MaaS), innovaties en nieuwe technologieën om de gewenste mobiliteitstransitie te bereiken. Efficiënt omgaan met de ruimte voor verkeer zorgt er in steden en dorpen voor dat er meer ruimte is voor het inrichten van een prettige leefomgeving en dat is noodzakelijk gelet op de verwachte groei van inwoners in de aankomende jaren en andere opgaven in de openbare ruimte zoals meer groen, voorzieningen en klimaatadaptatie.

Vernieuwde inzet

- De MRDH wil raakvlakken en kansen van de combinatie OV, WMO, maatwerkvervoer, last mile activiteiten en deeldiensten benutten om het OV-systeem te verbeteren. Op initiatief van de individuele gemeenten wordt onderzocht wat mogelijke verbeteringen zijn. Met als uitgangspunt dat het voordelen oplevert voor de reiziger en de financiële situatie van het OV.
- Actieve en/of collectieve vormen van mobiliteit krijgen voorrang waarbij we dat vanuit regionaal perspectief uitwerken. Ten aanzien van de voetganger dragen we bij aan het verbeteren van looproutes van en naar OV-knooppunten.

Uit de file op de fiets

Aan de Nieuweweg in Poeldijk is de fietsroute van de toekomst gerealaiseerd. Fietsburgemeester Westland Karin Zwinkels geeft het ter inspiratie mee aan de 21 gemeenten van de Metropoolregio. "Hartstikke goed dat in de Strategische Agenda ambitie wordt gesteld met metropolitane fietsroutes. Verbind je met elkaar en doe dat op een duurzame manier. Die boodschap geef ik graag mee. Een metropolitane fietsroute is tweerichtingsverkeer: het verbindt mensen uit verschillende gemeenten met elkaar. En zo is ons leven ook ingericht. Wonen, werken en studeren je doet het lang niet altijd in dezelfde gemeente. Mensen gaan op pad. Laten we daarbij inzetten op de fiets. Je blijft uit de file en blijft fit. De Nieuweweg verbindt Westland met Den Haag. Via het warmte-koudeopslagsysteem onder de weg wordt energie opgeslagen. Daardoor kan het fietspad in de zomer gekoeld worden en in de winter verwarmd. Op de panelen in het wegdek zit een coating die licht doorlaat en stroef is, zodat fietsers en bromfietzers voldoende grip houden op de weg. Het is een duurzame weg. Straatlantaarns met zonnecellen, asfalt dat wordt gemaakt bij een lagere temperatuur waardoor het milieuvriendelijker is, zonnepanelen in bankjes. Fietspaden als voorbode van een betere en duurzamer toekomst. We kunnen ze aanleggen in de metropoolregio. Laten we dat dan ook doen!"

3.2 Aanpak en rollen

We werken de komende vier jaar met de volgende aanpakken om actieve en collectieve vormen van mobiliteit te stimuleren:

Programma Metropolitane fietsroutes

Het programma helpt om hoogwaardige, regionale fietsroutes te realiseren om het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer te stimuleren. We helpen de individuele gemeenten bij het opstellen van een voorkeurstroce, schetsontwerp en financiële raming voor de gehele route.

Rollen: De MRDH levert procesbegeleiding tot en met de samenwerkingsovereenkomst (incl. planstudie) en verleent subsidie aan wegbeheerders. Wegbeheerders leggen de fietsroutes aan en zorgen voor het beheer en onderhoud van de fietsroutes.

OV-concessies: Rail Rotterdam, Rail Haaglanden, Bus Rotterdam en omstreken, Bus Voorne-Putten en Rozenburg, Bus Haaglanden-Stad en Bus Haaglanden Streek en jaarlijkse vervoersplannen

Via de OV-concessies en de daarbinnen afgesproken jaarlijkse vervoersplannen kunnen wij de OV-maatregelen 'op straatniveau' invoeren.

Rollen: De MRDH verleent en managet de concessies voor het OV (per bus, tram en metro). We houden toezicht op de uitvoering en sturen op de uitvoeringskwaliteit en reizigerstevredenheid. De vervoerders stellen jaarlijkse vervoersplannen op voor verbeteringen aan het OV en voeren de verbeteringen uit. De vervoerders doen, conform de afgesloten concessies, voorstellen en gemeenten adviseren ook vanuit lokaal perspectief op de vervoersplannen. De besluiten over de (randvoorwaarden voor de) concessies worden genomen in de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit. Vervolgens wordt een gedragen vervoersplan na consultatie van gemeenten en consumentenorganisaties goedgekeurd.

Smart mobility, MaaS en programma AVLM

We ontwikkelen en delen kennis op het gebied van Smart Mobility, Mobility as a Service (Maas) en Automatisch Vervoer op de first en Last Mile. We stimuleren het toepassen van innovaties die het regionale mobiliteitssysteem verbeteren en vernieuwen. Innovatie is geen doel op zich. We hanteren een afweegkader Smart Mobility en MaaS waarbij bijdrage aan de opdrachten uit de Strategische Agenda voorop staat.

Rollen: De MRDH is kennismakelaar en subsidieverlener voor het toepassen van innovaties en nieuwe technologieën. Wegbeheerders voeren de toepassingen uit en ook andere partijen zoals de vervoerders realiseren, hiertoe gestimuleerd door de MRDH, innovatieprojecten.

Programma duurzame mobiliteit

We ontwikkelen kennis en monitoren de effecten van duurzame mobiliteit op CO₂-reductie en afname stikstof en fijnstof. Daarvoor gebruiken we het al ontwikkelde digitale platform: www.mrdh.nl/duurzamemobiliteit. We helpen maatregelen die een effectieve bijdrage leveren aan verduurzaming zoals deelmobiliteit en de werkgeversaanpak te realiseren. Met deze activiteiten dragen we bij aan de Europese doelstelling, 55% reductie van de CO₂-uitstoot in 2030, die in het Regeerakkoord is onderschreven.

Rollen: De MRDH is kennismakelaar, adviseert (gevraagd en ongevraagd) de individuele gemeenten over duurzame mobiliteit en stelt de vervoerders in staat om maatregelen voor duurzame mobiliteit uit te voeren. We agenderen uitdagingen en randvoorwaarden voor duurzame mobiliteit bij andere partijen zoals het Rijk en provincie Zuid-Holland. De individuele gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van de maatregelen voor duurzame mobiliteit.

Deelmobiliteit in de regio

We onderzoeken de potentie van deelmobiliteit in regionaal verband en in relatie tot de OV-concessies. We maken de koppeling met andere thema's zoals ketenmobiliteit, verstedelijking en actieve, duurzame mobiliteit. We bieden de individuele gemeenten (als wegbeheerder) en andere partijen (grondeigenaren) de juiste handvaten om zelf aan de slag te gaan met deeldiensten.

Rollen: De MRDH ontwikkelt kennis, deelt kennis en onderzoekt de potentie in relatie tot de OV-concessies. Wegbeheerders en de andere partijen (grondeigenaren, vervoerders en marktpartijen) voeren projecten uit.

Mobiliteitsmanagement via Zuid-Holland Bereikbaar

De MRDH organiseert als mede-initiatiefnemer via Zuid Holland Bereikbaar het borgen van de bereikbaarheid (acceptabele hinder) in de regio. Dat doen we door mobiliteitstransitie met de ambitie voor duurzame toekomstvaste gedragsverandering. De grootschalige wegwerkzaamheden zijn mede de aanleiding om in te zetten op structurele gedragsverandering en reizigers met onder meer de fiets en OV te laten reizen. Onder andere door werkgeversaanpakken en een logistieke aanpak. Daarnaast werkt Zuid-Holland Bereikbaar aan gebiedsaanpakken waarbij bekeken wordt welke maatregelen nodig zijn om de hinder te beperken, de doorstroming op langere termijn te waarborgen en structureel duurzaam mobiliteitsgedrag te stimuleren.

Rollen: De MRDH is mede-initiatiefnemer van Zuid-Holland Bereikbaar en bepaalt mede (met lokale inbreng van de gemeenten) welke activiteiten voor duurzame gedragsverandering worden uitgevoerd. De individuele gemeenten worden actief betrokken bij de ontwikkeling van de gebiedsaanpakken.

3.3 Verwachte resultaten in 2026 (niet limitatief)

De aankomende vier jaar zetten we ons in om de volgende resultaten mogelijk te maken:

Resultaten op straat

- Circa 100 km Metropolitane fietsroutes realiseren tot en met 2026.
- Verbeterd OV-systeem zodat het makkelijker en aantrekkelijker wordt voor de reiziger om het OV te gebruiken en een OV-systeem dat is afgestemd op lopen en fietsen en past in de buitenruimte. Daarvoor:
 - voeren we aanpassingen van het OV-netwerk uit (vraag en aanbod), rekening houdend met andere opgaven, zoals inrichting van de buitenruimte, omgevingshinder, 30-50 km/u, lopen, fietsen en verkeersveiligheid in de gemeenten. Onder meer via het 'Plan Toekomstvast Tramnet', programma's 'Versnellen OV Regio Den Haag en Regio Rotterdam' en het programma 'Instroom Nieuwe Trams Haagse Regio';
 - vergroten we de vervoercapaciteit waar de reizigersgroei dat op korte termijn noodzaakt;
 - onderzoeken we de mogelijkheden van de combinatie van OV, maatwerkvervoer, WMO, last mile activiteiten en deeldiensten. Op initiatief van de individuele gemeenten wordt onderzocht wat mogelijke verbeteringen zijn. Het uitgangspunt is een win-win situatie voor reizigers, de financiën van het OV en de financiën van de gemeenten in relatie tot WMO;
 - voeren we in 2023 het landelijk anders betalen voor OV (OVpay) in. Het nieuwe systeem gebruiken we daarna voor nieuwe vormen van OV-tarieven.

- Circa zes projecten per jaar voor het testen en uitproberen van innovaties en nieuwe technologieën die het regionale mobiliteitssysteem verbeteren en vernieuwen.
- Minimaal 250 emissievrije bussen laten instromen in de concessies. Daarnaast realiseren de concessiehouders verschillende projecten in de aankomende vier jaar die inzetten op duurzame mobiliteit zoals het plaatsen van zonnepanelen op de OV-assets, het inkopen van donkergroene stroom, het terugwinnen van remenergie en het benutten van de restcapaciteit van de elektriciteit van het metronet voor bijv. laadpalen bij metrostations.

Kennisontwikkeling en opdrachtverlening:

- Kennisontwikkeling van Smart Mobility en het toepassen van innovaties die het regionale mobiliteitssysteem verbeteren en vernieuwen. Belangrijke onderwerpen zijn de digitaliseringsopgave van verkeersgegevens, Automatisch Vervoer op de first en Last Mile (AVLM) en (samenwerking op het gebied van) slimme verkeerslichten.
- Kennisontwikkeling en -deling van duurzame mobiliteit en monitoring van de effecten op de reductie van CO₂, stikstof en fijnstof.
- Kennisontwikkeling en -deling van deelmobiliteit.
- We geven Zuid-Holland Bereikbaar opdracht om mobiliteitsmanagement in de regio uit te voeren.

€ 1.836
miljoen*

* Indicatie op basis van huidige begroting 2023-2026 exclusief apparaatslasten. De cijfers in de begroting zijn leidend. Het bedrag bevat de gehele OV-concessies, zowel exploitatie als beheer en (vervangings)onderhoud.

Voorbeeldproject per gebiedstype

Metropolitaan en hoogstedelijk gebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de Metropolitane fietsroute van Den Haag naar Pijnacker en het Plan Toekomstvast Tramnet (regio Rotterdam).

Stedelijk woon- en werkgebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de verbetering van de fietsinfrastructuur 'onderdoorgang Hoornbrug noordzijde' in Rijswijk en de Parkshuttle 2.0 van en naar Rivium in Capelle aan den IJssel.

Ruimtelijk wonen en recreëren

In dit gebiedstype werken we onder meer aan R-net Ridderkerk-Rotterdam en de Metropolitane fietsroute van Delft naar Naaldwijk door Midden-Delfland.

Greenports en Mainport

In dit gebiedstype werken we onder meer aan fietsstroken Veilingweg in De Lier, Automatisch Vervoer naar Rotterdam The Hague Airport en aan de Metropolitane fietsroute van Zoetermeer naar Rotterdam door Lansingerland.

3.4 Impact: maatschappelijk en meetbaar

Door in te zetten op actieve en collectieve vormen van mobiliteit zorgen voor een prettige leefomgeving voor onze inwoners: dat ze werk, opleidingen, voorzieningen en ook vrienden en familie kunnen bereiken. Daarbij stimuleren we dat inwoners lopen, fietsen en gebruik maken van het OV zodat bestaande infrastructuur beter wordt benut en emissies worden verminderd. Dat leidt tot een verschuiving in de modal split: meer lopen, fietsen, OV en minder autogebruik.

De impact van onze activiteiten maken we meetbaar door de volgende indicatoren:

- in 2026 is het gebruik van actieve en/of collectieve vervoerswijzen als aandeel van de totale hoeveelheid verplaatsingen toegenomen ten opzichte van 2022;
- in 2026 is de emissie van CO₂ door verkeer afgenomen om bij te dragen aan de Europese doelstellingen 55% reductie van de CO₂-uitstoot in 2030 en 0% CO₂-uitstoot in 2050;

3.5 Samenwerking en samenhang

Voor de beschreven activiteiten werken we nauw samen met de vervoerders, andere wegbeheerders en Zuid-Holland Bereikbaar. Onder meer bij de onderwerpen fiets, smart mobility en duurzame mobiliteit stemmen we af en delen we kennis met de provincie Zuid-Holland en het Rijk. Zij zijn beide ook een initiatiefnemers van Zuid-Holland Bereikbaar en we zijn dan ook actief in de aansturing van Zuid-Holland Bereikbaar. De focus van deze opdracht 'actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren' zetten we ook in bij opdracht 1, 5 en 6. De samenhang tussen deze vier opdrachten is groot.

Vernieuwen van werklocaties

4.1 Inzet

Blijvende inzet

Het economische en maatschappelijk belang van winkelgebieden, kantorenlocaties en bedrijventerreinen is groot. Deze plekken bieden werkgelegenheid aan een brede beroepsbevolking, bieden ondernemers en bedrijven de ruimte om te produceren, innoveren en slimme oplossingen te bedenken. Daarmee spelen ze (in potentie) een sleutelrol in grote transities, zoals de energietransitie, circulaire transitie en klimaatadaptatie (waaronder ruimte voor groenblauwe oplossingen op bedrijventerreinen) en digitalisering.

De metropoolregio Rotterdam Den Haag telt 250 bedrijventerreinen, 80 kantorenlocaties en 100 winkelgebieden. Werklocaties vertegenwoordigen het overgrote deel van het verdienvermogen van de regio door de gevestigde mkb en zijn de plekken waar productie, creativiteit en innovatie hun basis vinden. Hier zijn de kenmerkende sectoren van de regio geclusterd, zoals de winkels in de binnensteden en de maakindustrie, logistiek en voedselindustrie op bedrijventerreinen. Het mobiliteitsaspect is hierbij van belang. Mensen werken over het algemeen het liefst dicht bij hun woonplaats. Dat geldt zeker voor mbo'ers. De ruimte voor werklocaties, en specifiek bedrijventerreinen, staat onder druk. Er is sprake van een tekort aan verschillende typen bedrijventerreinen en er ontstaat door diverse gebiedstransformaties een extra ruimtevraag. In relatie tot de verstedelijking is er een opgave om de verhouding tussen bevolkingsgroei en ruimte voor werken en bedrijven te bewaken.

Vernieuwde inzet

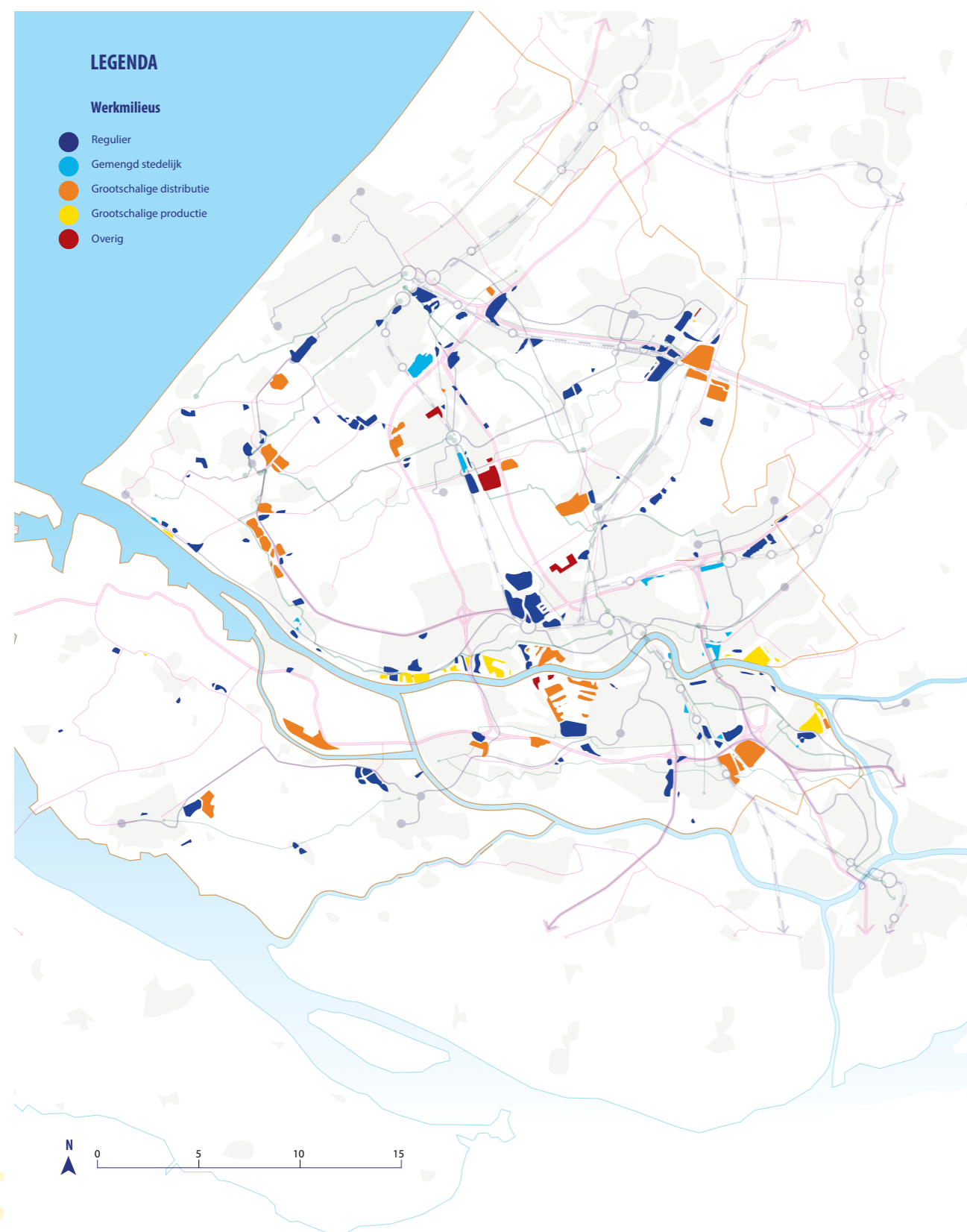
We zetten extra in op het optimaal en beter benutten van de beschikbare ruimte voor werken, groenblauwe recreatie en wonen. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag helpt gemeenten proactief bij het organiseren en realiseren van voldoende en kwalitatief goede ruimte om te werken en zorgt voor een adequate bereikbaarheid.

De verschillende publieke partijen in de regio werken aan het verkrijgen van een goede balans tussen werken, groenblauwe recreatie en wonen. Wanneer taken en bevoegdheden elders zijn belegd, zal MRDH om dit resultaat te verkrijgen agenderend optreden richting andere partners. Bij onvoldoende resultaat zal MRDH gemeenten, de Provincie en haar partners (ongevraagd) adviseren op welke wijze het resultaat geboekt kan worden of een bijdrage aan het resultaat kan worden geleverd, juist vanuit dit grote belang.

De Loods: de nieuwe norm voor werken in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Roger Pels startte in 2010 met ICT consultancy Caverio in Rijswijk. "We begonnen in een aftands gebouw aan de burgemeester Elsenlaan in Rijswijk. Van binnen was het oké maar toen we groeiden gingen klanten opmerkingen maken over de aanblik van het gebouw. Het was het begin van een speurtocht naar een geschikte locatie. Ik keek in de hele metropoolregio maar vond wat ik zocht vlakbij, in de Plaspoelpolder. Goed bereikbaar en een centrale ligging. Ik zag een vervallen oude maakloods uit 1964. De plek was perfect maar in heel slechte staat en iedereen verklaarde me voor gek. Maar ik wist zeker dat ik daar het verschil kon maken. Het idee was en is om gelijkgestemde kennisbedrijven een inspirerende plek te bieden. Connectie en co-creatie. Een combinatie van kantoorruimte, schone maakruimtes, sportruimte, horeca, conferentieruimtes en veel buitenruimte. Een echte hot-spot. In 2018 hebben we de locatie aangekocht. We trekken om ons heen ook bedrijven aan. Van de rotste kies in de Plaspoelpolder naar the place to be in de regio. Dat is wat er gebeurt. Mijn advies: kies regionaal koers voor goede werklocaties die aansluiten bij de veranderende vraag. Het is meer dan vierkante meters, loodsen- of functionele kantoorruimtes bouwen. Het moet leefbaar en gezellig zijn. Geef ondernemers die kiezen voor de verbinding een kans. Zo creëer je de gewenste, nieuwe economie en haal je banen naar locaties die dat echt heel erg nodig hebben. If you built it, they will come."

Werklocaties

4.2 Aanpak en rollen

We werken de komende vier jaar met onze partners aan de volgende activiteiten:

Strategie Werklocaties MRDH

Aan de hand van de Strategie werklocaties MRDH sturen de 21 gemeenten op het versterken van de ruimtelijke economische structuur van de regio door markevenwicht tussen vraag en aanbod van ruimte te stimuleren, het beter benutten van de bestaande werklocaties en het aanjagen van vergroening en verduurzaming. De strategie bestaat uit de modules 'kantoren', 'detailhandel' en 'bedrijventerreinen', waarin een visie, strategische opgaven en regionale afspraken zijn opgenomen.

Rollen: om voldoende en kwalitatief goede ruimte voor werklocaties te realiseren is goed samenspel met het ruimtelijk instrumentarium van de gemeenten en de provincie Zuid-Holland van belang. Dit geldt ook voor de organisatiegraad van ondernemers op bedrijventerreinen. Hier ondersteunt de MRDH bij met de beschreven programma's.

Regionale afstemming over passende ruimte voor werklocaties

De MRDH organiseert de regionale afstemming tussen de individuele gemeenten om gezamenlijk te sturen op de voorraad van winkels, bedrijventerreinen en kantoren. Met een ontwikkelplan en afwegingskaders komt de MRDH tot een regionaal advies. Door goede afstemming ontstaat een bij de marktvrage passende voorraad van kantoren, detailhandel en bedrijventerreinen, waarmee de regio inspeelt op trends en concurreert met andere grootstedelijke regio's.

De al gemaakte afspraken van de bestaande woon-werkakkoorden zijn integraal meegenomen in de geactualiseerde regionale bedrijventerreinvisie.

Rollen: de MRDH geeft regionaal afgestemd advies aan de provincie Zuid-Holland en maakt afspraken met de individuele gemeenten over regionale programmering van kantoren en bedrijventerreinen, zodat inzichtelijk is waar nog extra (of juist vermindering van) het type bedrijfsruimte komt.

Versnellingsaanpak bedrijventerreinen

De versnellingsaanpak bedrijventerreinen maakt het beter benutten van bedrijventerreinen mogelijk. We onderscheiden daarin drie verschillende activiteiten: beter benutten, Next Economy Bedrijventerreinen en functiemenging. Beter benutten betekent actief aan de slag met planologisch optimaal benutten en vormen van intensivering, te beginnen met een goede analyse van het feitelijk gebruik. Tevens wordt er gekeken naar een intensievere benutting van de ruimte bijvoorbeeld door de hoogte en/of de diepte in te gaan, of meervoudig ruimtegebruik toe te passen. Er is daarnaast veel behoefte aan hogere milieucategorie bedrijventerreinen (HMC) en aan watergebonden bedrijventerreinen in de regio. De MRDH werkt een regionale aanpak uit om het totaal areaal HMC en watergebonden bedrijventerrein beter te benutten.

Daarnaast ondersteunt de MRDH de individuele gemeenten om in te zetten op de aandachtsgebieden die van belang zijn voor de kwaliteit van bedrijventerreinen: groenblauwe oplossingen op bedrijventerreinen, mobiliteit/CO₂-reductie, energie, circulariteit, informatie, personeel en financieringsvraagstukken. Kennisontwikkeling is gericht op het ontwikkelen van versnellingsmethodieken.

Functiemenging is een belangrijk middel om bedrijfsruimte te behouden in transformatiegebieden.

Functiemenging is niet het doel, maar een instrument. Dit instrument is relatief nieuw. Om doelstellingen daadwerkelijk te realiseren, met aandacht voor voldoende werklocaties, ondersteunt de MRDH de individuele gemeenten met kennisdeling en projectfinanciering.

Rollen: De MRDH levert bij de versnellingsaanpak bedrijventerreinen projectondersteuning en cofinanciering, advies, kennisontwikkeling, monitoring en lobby voor financiering van projecten met een regionaal belang. Dat doen we in nauwe samenwerking met onze partners, zoals de provincie Zuid-Holland.

Regionale kantorenvisie en -programmering

Het coronavirus heeft een aantal bekende trends versterkt, zoals geconcentreerde vestiging bij knooppunten, de ontmoetingsfunctie van kantoren en een dalende kantoorquotiënt (m² per werknemer). Daarom actualiseren we vanaf medio 2023 de Regionale Kantorenvisie en programmering op basis van een nieuw marktonderzoek wat dan door de provincie Zuid-Holland beschikbaar wordt gesteld. Daarnaast is de verduurzaming van het kantorenvastgoed een opgave. Vanaf 2023 gaat de verplichting van energielabel C in. Formeel mag een kantoor niet worden gebruikt als deze geen energielabel C of hoger heeft. Echter één derde van de huidige voorraad heeft geen of een te laag energielabel. Daarom ontwikkelt de MRDH een aanpak voor de individuele gemeenten op het gebied van verduurzaming van kantoren.

Rollen: De MRDH levert een actualisatie van de kantorenvisie en adviseert de individuele gemeenten over bijvoorbeeld verduurzaming van kantoren. Daarnaast delen we kennis, brengen trends en ontwikkelingen in beeld, ondersteunen pilots en monitoren de regionale vastgoedmarkt voor kantoren. We doen dit in samenwerking met de provincie Zuid-Holland. De vastgoedeigenaren zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de verduurzaming.

Versnellingsaanpak vitale stads- en dorpskernen

Het revitaliseren van winkelgebieden is onvermijdelijk door het teruglopend winkelaanbod.

De MRDH ondersteunt de individuele gemeenten die krimp, kwaliteitsverhoging, concentratie en/of transformatie verwerken in een gebiedsvisie/centrumvisie in winkelgebieden. De focus van de MRDH is hierbij niet alleen groeibewaking en detailhandel, maar ook het realiseren en behouden van vitale centrumgebieden.

Rollen: De MRDH levert in samenwerking met de provincie Zuid-Holland projectondersteuning en cofinanciering, advies over vitale stads- en dorpskernen, deelt kennis en monitort de regionale vastgoedmarkt voor detailhandel.

4.3 Verwachte resultaten in 2026

- Lager percentage leegstand bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel (o.b.v. vloeroppervlakten).
- Beter benutten van geschikte locaties voor HMC bedrijven op bestaande bedrijventerreinen.
- Beter benutten van geschikte locaties voor watergebonden bedrijven.
- Hoger percentage kantoren met minimaal energielabel C.
- Revitalisering/verduurzaming verouderd of leegstaand vastgoed op bedrijventerreinen voor nieuwe bedrijvigheid.

€ 8,0
miljoen*

* Indicatie op basis van huidige begroting 2023-2026 exclusief apparaatslasten. De cijfers in de begroting zijn leidend.

Voorbeeldproject per gebiedstype:

Metropolaan en hoogstedelijk gebied

In dit gebiedstype werken we onder meer met het Fonds vitale kernen Rotterdam.

Stedelijk woon- en werkgebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan verduurzaming bedrijventerrein in Nissewaard en Capelle aan den IJssel.

Ruimtelijk wonen en recreëren

In dit gebiedstype werken we onder meer aan het vergroenen van Capelle West om tot optimale kwaliteit te komen en versnellingsmethodieken voor meer zon op dak in bijvoorbeeld Halfweg-Molenwatering (gemeente Nissewaard).

Greenports en Mainport

In dit gebiedstype werken we onder meer mee aan de Ruimtelijke Economische Strategie Greenport.

4.4 Impact: maatschappelijk en meetbaar

De inspanningen op een samenhangend ruimtelijke-economisch beleid zorgen voor een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat wat bijdraagt aan brede welvaart. De aandacht voor duurzame kantorenlocaties in multimodaal bereikbare gebieden draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving. Banen bevinden zich nabij huidige en toekomstige inwoners. Door daarnaast winkelgebieden te vitaliseren, door het blijven aanbieden van een divers winkelaanbod, blijven voorzieningen bereikbaar op korte afstand van woningen.

De impact van onze activiteiten maken we meetbaar door de volgende indicatoren:

- woon-werkbalans meer in evenwicht;
- match tussen vraag en aanbod (per werkmilieu) op bedrijventerreinen;
- match tussen vraag en aanbod (type) kantoren;
- minder winkelleegstand;
- terugdringen aantal gemeenten met meer dan 10% winkelleegstand;
- terugdringen gemiddeld percentage leegstand kantorenvorraad;
- onttrekking kantoren op incurante locaties uit regionale voorraad.

4.5 Samenwerking en samenhang

Voor de realisatie van de hierboven beschreven activiteiten en resultaten werken we samen met onder meer de provincie Zuid-Holland en het Rijk. Temeer omdat de integrale afweging van bovenlokale ruimteclaims in gebieden de formele taak van de provincie Zuid-Holland is (in nauwe samenwerking met de gemeenten). We houden rekening met de locaties voor werken bij de opdrachten die zich richten op het verbeteren van de bereikbaarheid.

Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk

5.1 Inzet

Blijvende inzet

De 21 gemeenten verbeteren de kwaliteit van het bestaande mobiliteitsnetwerk inclusief de knooppunten van verschillende vervoerssystemen zodat meer mensen het netwerk gebruiken en hoger waarderen. Zo verbeteren we de bereikbaarheid van de metropoolregio vanuit kwalitatief oogpunt en benutten we het bestaande netwerk beter. Een robuust, betrouwbaar, veilig en samenhangend netwerk in de metropoolregio is en blijft noodzakelijk. In het bijzonder voor de Mainport en de Greenport. Het vrachtverkeer maakt immers gebruik van hetzelfde autonetwerk. De aankomende decennia worden grootschalige werkzaamheden uitgevoerd in het kader van beheer en onderhoud van de infrastructuur. Dit is noodzakelijk om de kwaliteit van het huidige netwerk op orde te houden. Maar dit betekent structurele (forse) hinder als gevolg van verminderde capaciteit op het wegennetwerk. Daarom werken we met acht partners samen in Zuid-Holland Bereikbaar om de hinder te beperken en om duurzame gedragsverandering te realiseren (zie opdracht 3). De eigen OV-infrastructuur is op termijn steeds moeilijker te dekken uit onze huidige BDU-gelden. Nu al gaat het merendeel van de BDU op aan beheer en onderhoud van OV-infrastructuur en de trend is stijgende door extra noodzakelijke areaaluitbreidingen en vervangingsinvesteringen van bestaande assets.

Ons metrostelsel gaat dat van Londen en Parijs achterna

“Twee jaar geleden ben ik verhuisd van Rotterdam naar Capelle aan den IJssel. Recent heb ik een nieuw appartement gekocht, op loopafstand van halte De Terp. Bereikbaarheid, met én zonder auto, is belangrijk voor me. Ik houd ervan om af te spreken met vrienden. Soms ga ik naar hen toe, maar vaker komen ze bij mij thuis gezellig langs. Met de metro is daar makkelijk een mouw aan te passen. En dat geldt ook voor shoppen in de binnenstad van Rotterdam. Ik werk in het oude postkantoor en stap uit bij Beurs. Als vrouw in de bouw moet ik ook voor projecten vaak in de stad zijn. Zonder de metro wordt alles een stuk lastiger. Als die in de toekomst nog vaker gaat rijden en Beurs een mooiere uitstraling krijgt, wordt het nóg aangener reizen. Dan gaat ons metrostelsel helemaal dat van Londen en Parijs achterna.”
Niesha Dwarka, forens.

Regionale mobiliteitsnetwerk 2023 - 2026

5.2 Aanpak en rollen

De MRDH zet voor de aankomende vier jaar in op de volgende activiteiten:

Regionaal basisnetwerk fiets

Het regionale basisnetwerk fiets bestaat uit ongeveer 1.400 km fietspad. In 2022 is het regionale basisnetwerk fiets geactualiseerd en kunnen gemeenten de komende jaren subsidie tot maximaal 50% subsidie aanvragen om fietspaden in het netwerk te verbeteren. Daarbij maken we de koppeling met het programma verkeersveiligheid en gaat het om verbeteringen die de kwaliteit en de verkeersveiligheid verhogen:

- fietspaden verbreden en met de juiste verharding;
- fietspaden langs 50km-wegen zijn gescheiden;
- op rotondes binnen de bebouwde kom heeft de fietser voorrang.

Rollen: De MRDH verleent subsidie voor verbeteringen op het regionale basisnetwerk fiets op basis van de samen afgesproken inhoudelijke randvoorwaarden. Daarnaast is de MRDH kennismakelaar. Wegbeheerders voeren de verbeteringen aan de fietspaden uit.

Regionale UitvoeringsAgenda Verkeersveiligheid

We werken vanuit de aanpak 'Maak een punt van Nul', aan het verminderen van het aantal slachtoffers in het verkeer. De vastgestelde verkeersveiligheidsagenda geeft een beeld van de risico's van de infrastructuur, risico-gedragingen en risicogroepen in het verkeer. Vanuit dit beeld is duidelijk, waarop de komende jaren wordt ingezet. We onderscheiden vier onderwerpen:

- verbetering fietsinfrastructuur, zie het regionale basisnetwerk fiets;
- verbetering van weginrichting conform Duurzaam Veilig met extra aandacht voor basisschoolomgevingen en 30-50 km/u;
- handhaving;
- gedragsbeïnvloeding: educatie op scholen en voorlichting voor jongeren en ouderen.

Voor elk onderwerp is in de aanpak een streefwaarde voor 2025 geformuleerd.

Rollen: De MRDH ondersteunt de individuele gemeenten met kennis, accountmanagement en financiële middelen om gedragsinterventies en infrastructurele maatregelen tot uitvoering te brengen. De MRDH is gesprekspartner van het Rijk over het nationale verkeersveiligheidsbeleid en de Rijksinzet in nationale kaders en (financiële) middelen.

Programma knooppunten

De MRDH, stationsbeheerders en de individuele gemeente(n) hebben samen onderzocht en bepaald welke knooppunten worden aangepakt. Vervolgens helpt de MRDH om de opgave uit te werken, de raakvlakken tussen modaliteiten onderling en met de ruimtelijke omgeving (o.a. verstedelijking) te bespreken, de relevant partijen te betrekken en de oplossingsrichtingen te verkennen.

Rollen: De MRDH helpt de individuele gemeenten en andere partijen met de planvorming en het opstellen van het startdocument. Daarnaast levert de MRDH subsidie voor de verbetering van het OV-knooppunt. De gemeente (als wegbeheerder) of de stationsbeheerder is verantwoordelijk voor de realisatie van de verbetering.

Doorstromingsprojecten uit OV Ontwikkelprogramma's Haagse regio en regio Rotterdam

In opdracht 1 zijn deze programma's uitgebreid beschreven. Via deze programma's werken wij met individuele gemeenten, vervoerders en andere partijen aan een aantal doorstromingsprojecten voor de tram en bus.

Rollen: De MRDH is concessieverlener van het regionale OV en werkt met de individuele gemeenten en vervoerder de projecten voor de ontwikkeling van het OV uit.

OV-concessies, onderdeel assets

Binnen de railconcessies HTM en RET maken wij afspraken over het beheer en onderhoud van de gehele portefeuille voor het financiële langere termijnperspectief. Daarnaast maken we afspraken over de raakvlakken met lopen, fietsen, deelmobiliteit, vervoer over water, kwaliteit buitenruimte en verkeersveiligheid. We faciliteren verbeteringen aan het OV-netwerk door de komende jaren extra remisecapaciteit toe te voegen, zowel in Den Haag als regio Rotterdam voor metro, tram én bus. Onder meer op de locaties GAVI Den Haag, 's Gravenweg en Waalhaven-Zuid Rotterdam, Beverwaard Rotterdam en Poeldijk Westland.

Rollen: De MRDH is concessieverlener van het regionale OV en maakt financiële afspraken met HTM en RET over het benodigde beheer en onderhoud van de assets (incl. remises) op basis van de kaders die in de bestuurscommissie Vervoersautoriteit worden vastgesteld.

Autonetwerk en verkeersmanagement via Zuid-Holland Bereikbaar

We optimaliseren het bestaand wegennetwerk door te adviseren bij infrastructurele ingrepen in het netwerk door wegbeheerders en maken aanvullende kansen (zoals fietsverbindingen) mogelijk, waarbij ook ingezet wordt op andere mobiliteitsoplossingen en gedragsverandering. Bij de doorstromingsmaatregelen openbaar vervoer wordt samen met de wegbeheerders gekeken waar bus en tram sneller door het netwerk kunnen. We geven opdracht aan Zuid-Holland Bereikbaar voor het verkeersmanagement (monitoring en informatievoorziening bij ongevallen) en om de programmering van beheer- en onderhoudsprojecten op elkaar af te stemmen.

Rollen: MRDH is adviseur voor de wegbeheerders bij infrastructurele ingrepen en is mede-initiatiefnemer van Zuid-Holland Bereikbaar. De gemeenten, provincie Zuid-Holland en het Rijk (als wegbeheerders) zijn verantwoordelijk voor de realisatie van infrastructurele ingrepen en de afstemming van de wegwerkzaamheden met Zuid-Holland Bereikbaar als helpende schakel.

5.3 Verwachte resultaten in 2026 (niet limitatief)

Resultaten op straat

- Circa 100 km fietspad op het regionaal basisnetwerk fiets is verbeterd in 2026 (incl. verkeersveilige inrichting).
- Circa 160 projecten voor verbetering van de verkeersveiligheid van het regionale mobiliteitsnetwerk.
- Een toename van het aantal deelnemende basisscholen aan SCHOOL op SEEF van 33% naar 62% en toename van het aandeel deelnemende voortgezet onderwijs scholen aan Totally Traffic van 38% naar 49%.
- Circa 18 OV-knooppunten zijn verbeterd in 2026. De volgende knooppunten staan op de planning: Capelsebrug, Delft Campus, Den Haag Hoornwijck, Den Haag Ypenburg, Pijnacker Zuid, Nootdorp, Lansingerland Westpolder, Schiedam Vijfsluizen, Maassluis West, Rhooon, Poortugaal, Barendrecht, Zoetermeer Station, Schiedam Centrum, Den Haag Laan van NOI, Rotterdam Beurs, Rotterdam Alexander en Rijswijk Station.
- We investeren in doorstromingsmaatregelen voor het OV om ervoor te zorgen dat de reistijd in het OV wordt verkort. De tramlijnen voor de langere afstanden worden versneld en aanvullend worden enkele buslijnen omgebouwd tot volwaardige BRT-lijnen (bus rapid transit). In het hele netwerk worden bovendien vele kleinere ingrepen (afscheiding langs trambanen, optimaliseren van verkeerregelinstanties en halteverplaatsingen) voorbereid, waar de maatregelen en impact per lijn zal verschillen.
- We geven in de aankomende 4 jaar opdracht voor beheer- en onderhoudsprojecten van het regionaal OV. Voor het beheersen van de toenemende druk op de onderhoudsbudgetten voor de railinfrastructuur komen wij met inhoudelijke en financiële voorstellen inclusief lobby over de verhoging van de BDU-gelden. Om zo te voorkomen dat de nu gereserveerde bedragen aan het einde van de railconcessies ontoereikend blijken.
- De concessiehouders voegen de komende jaren extra remiscapaciteit toe zowel in de regio Haaglanden als regio Rotterdam voor metro, tram én bus.

Advisering en opdrachtverlening

- Advisering bij infrastructurele ingrepen en subsidiering voor optimalisatie in het wegennetwerk door wegbeheerders.
- Via Zuid-Holland Bereikbaar wordt het verkeersmanagement uitgevoerd en afstemming multimodale programmering werkzaamheden spoor & weg georganiseerd. Zo worden ook problemen met verkeersmanagement en de programmering van wegwerkzaamheden gesignaleerd en geadresseerd bij de betreffende gemeenten.

€ 204 miljoen*

* Indicatie op basis van huidige begroting 2023-2026 exclusief apparaatslasten. De cijfers in de begroting zijn leidend.

Voorbeeldproject per gebiedstype

Metropolitaan en hoogstedelijk gebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan OV-knooppunt Laan van NOI en Rotterdam Beurs en versnellen tramlijn 25 en bus 70 in Rotterdam.

Stedelijk woon- en werkgebied

In dit gebiedstype werken we onder meer aan Duurzaam Veilig inrichten Weteringlaan (Delft), herinrichten Dr. Van Noortstraat (Leidschendam-Voorburg), Bereikbaarheidsplan Mall of the Netherlands, Bereikbaarheidsplan Beatrixlaan en aan de OV-knooppunten station Nootdorp, Pijnacker-Zuid, Rijswijk, Spijkenisse en Westpolder.

Ruimtelijk wonen en recreëren

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de fietsstraat Tijsjesdijk (Albrandswaard), de rotonde Burgemeester Aalberslaan – Koekoekstraat (Krimpen aan de IJssel), de fietsbrug over de Abram van Rijkevorselweg in Capelle aan de IJssel en OV-knooppunten Rhooon, Poortugaal en Barendrecht.

Greenports en Mainport

In dit gebiedstype werken we onder meer aan de basisaanpak verkeersmanagement Zuid-Holland, Regioregie (afstemming onderhoudsprojecten en evenementen incl. OV).

5.4 Impact: maatschappelijk en meetbaar

Door de kwaliteit van het huidige netwerk op orde te houden en te verbeteren waar dat nodig is kunnen meer inwoners op een prettigere manier werk, opleiding, sociale contacten en voorzieningen bereiken. We dragen bij aan het veilig reizen en de gezondheid van onze inwoners. We verlichten de druk op het wegennet zodat er voldoende ruimte ontstaat om de ritten te faciliteren die niet op een andere manier gemaakt kunnen worden.

De impact van onze activiteiten maken we meetbaar door de volgende indicatoren:

- in 2026 is 71% van het regionale basisnetwerk fiets breed genoeg conform de verkeersveilige inrichting;
- in 2026 is de gemiddelde gebruikerswaardering van de OV-knooppunten minimaal 7,5 op 90% van de punten. Daarbij onderscheiden we (inter-)nationale OV-knooppunten (8), metropolitaan OV-knooppunt (7,5) en lokaal OV-knooppunt (7);
- in 2026 is de gemiddelde gebruikerswaardering in de OV-concessies een 8,0;
- in 2026 is de gemiddelde snelheid op 70% van de regionale tram- en buslijnen toegenomen met minimaal 2 km/u op de regionale tram-, en buslijnen ten opzichte van 2022;
- in 2026 is de doorstroming en betrouwbaarheid van minimaal 90% van het regionaal autonetwerk minimaal voldoende*.

* Na voltooiing van de Adaptieve Ontwikkelstrategie wegen en fietsnetwerk wordt bekeken of deze indicator gehandhaafd blijft of wordt aangepast.

5.5 Samenwerking en samenhang

Voor de activiteiten in deze opdracht werken we samen en stemmen we af met onder meer de vervoerders, provincie Zuid-Holland, omliggende regio's en gemeenten in Zuid-Holland, hoogheemraadschappen, stationsbeheerders en het Rijk. Zeker voor de financiële en inhoudelijke ondersteuning van het Rijk bij verkeersveiligheid. Voor dat onderwerp is ook de samenwerking met de veiligheidsdriehoek belangrijk. Ook met uitvoerende partners zoals RWS, ProRail en het Havenbedrijf zoeken we de samenwerking op. Met Zuid-Holland Bereikbaar en de mede-initiatiefnemers werken we samen voor het verkeersmanagement (en mobiliteitsmanagement) in de regio. De activiteiten bij deze opdracht richten zich op het in orde houden van de basis (het regionale mobiliteitsnetwerk). Deze basis is van essentieel belang voor de activiteiten beschreven bij de andere opdrachten, zoals deel- en ketenmobiliteit en verstedelijking.

Herstellen van het OV-systeem

Disclaimer: de actualiteit kan de nuance van deze opdracht snel achterhalen. De grote lijn blijft staan. De besluitvorming in het OV-transitieprogramma is leidend.

6.1 Inzet

Blijvende inzet

Omdat het OV-gebruik door de coronacrisis en de gedragsverandering als gevolg daarvan langdurig is gedaald, hebben de OV-concessiehouders in de metropoolregio een forse opgave. In september 2022 was het aantal reizigers ongeveer 85% van de situatie 'pre-corona'. De meest recente modellen en berekeningen van de concessiehouders gaan uit van 85% tot 95% in 2023. De huidige rijkssteunregeling (BVOV2022) eindigt per 31 december 2022. Het Rijk stelt een eenmalige vangnetregeling voor 2023 beschikbaar, maar die is ontoereikend om de lagere reizigersinkomsten in 2023 aan te vullen. Daarmee is de paradoxale situatie ontstaan dat, terwijl de coronacrisis voorbij is, de corona-opgave in het openbaar vervoer groter is dan ooit. De bestuurscommissie Vervoersautoriteit heeft daarom op 12 oktober 2022 de maatregelen uit het eerdere Transitieprogramma OV en corona verlengd voor de jaren 2023 en 2024. De MRDH stelt een eigen bijdrage beschikbaar van maximaal € 37 miljoen. Dit is aanvullend op reeds eerder genomen maatregelen om de vervoerbedrijven financieel te ondersteunen, om de transitie te maken naar een toekomstvast OV-systeem en aanvullend naast de reguliere concessiekosten. Waar in de besluitvorming tot nu toe nog geen rekening mee gehouden is, zijn de kostenstijgingen waarmee de vervoerbedrijven te maken hebben, vanwege gestegen materiaal-, energie- en personeelskosten. In de concessieafspraken tussen de MRDH en vervoerbedrijven is vastgelegd hoe hiermee wordt omgegaan. Door indexatie van exploitatiesubsidies en doordat de MRDH risicodragend is voor het beheer en onderhoud van infrastructuur en railvoertuigen, komt een deel van de kostenstijgingen voor rekening van de MRDH. De bijdrage die de MRDH van het Rijk krijgt, de BDU-gelden, groeit echter onvoldoende mee.

De MRDH voert een sterke lobby richting het Rijk gezien het belang van het OV voor de verstedelijkingsopgave, voor het economische vestigingsklimaat en de klimaatopgave. Wij verwachten dat de reizigersaantallen en reizigersopbrengsten in 2025 weer zullen zijn teruggekeerd op het niveau 'pre-corona', en dat er vanaf 2025 een verdere groei van het OV-gebruik plaatsvindt. Tegelijk moeten we rekening houden met scenario's waarbij het herstel in een ander tempo plaatsvindt. Als de reizigersaantallen onverhoopt structureel lager blijven, ondanks inzet om reizigers weer terug te winnen en nieuwe inwoners als OV-reiziger te verwelkomen, dan is er sprake van een nieuwe werkelijkheid die rechtvaardigt dat eerder genomen beslissingen ter discussie gesteld worden. Daarbij zal samenhang moeten bestaan tussen de maatregelen die worden genomen bij de OV-exploitatie (de hoeveelheid vervoeraanbod) en de investeringsbesluiten die de MRDH neemt om de (eerder verwachte) groei van de vervoervraag tijdig op te vangen.

De jaren 2023-2024 kunnen gezien worden als overgangsjaren. Sterk uit deze (financiële) situatie komen betekent ook in de toekomst dat het vervoeraanbod zo goed mogelijk aansluit op de (gewijzigde) vervoervraag, en dat er ruimte is voor verbetering en investeringen in de mobiliteit en bereikbaarheid voor de groei van welvaart en welzijn van onze metropoolregio.

De tram is mijn hobby

Wat het nu precies is weet Melissa Plug niet maar de tram vindt ze heerlijk. "Op een dag pak ik wel zes tot negen keer de tram." Melissa is verknocht aan Den Haag maar heeft ook in Rotterdam gewoond. "Ik studeerde toen aan de Haagse Hogeschool dus ook toen was voor mij het openbaar vervoer heel belangrijk. De E-lijn, de metroverbinding die er nu is van Slinge naar Den Haag Centraal was er toe nog niet. Het is nu nog makkelijker geworden om van Rotterdam in Den Haag te komen. Ik heb ooit geprobeerd mijn rijbewijs te halen maar daar ben ik mee gestopt. Ik ben dus afhankelijk van het openbaar vervoer maar dat is geen probleem. De tram is mijn hobby geworden. Je ziet zo veel van de stad. Door de weeks ben ik activiteitenbegeleider. Ik ga dan bijvoorbeeld met een mevrouw in een rolstoel naar de markt in de Loosduinse Hoofdstraat. De tram is zowel voor haar als voor mij onmisbaar."

6.2 Aanpak en rollen

Wij verwachten de aankomende twee jaar de volgende activiteiten uit te voeren:

- sterke lobby richting het Rijk met onze partners voor het belang van en daarmee extra middelen voor het OV;
- 2023 en 2024: indien nodig halfjaarlijkse periodieke herijkingen van het Transitieprogramma OV en corona om bij te sturen op de genomen transitiemaatregelen;
- wanneer de situatie stabiel genoeg is: herijking van de concessieafspraken tussen MRDH en de vervoerders om het OV ook op langere termijn betaalbaar en wendbaar te houden, (zoals in een normale situatie) langdurige inhoudelijke en financiële afspraken te bereiken en het tijdelijke Transitieprogramma OV en corona te beëindigen. Ook zal als het kan weer een reguliere vervoerplanprocedure worden gehanteerd, dus los van het Transitieprogramma;
- om het OV extra te stimuleren investeert de MRDH in versnellingsmaatregelen, ketenmobiliteit, nieuwe betaalwijzen (de mogelijkheid om het OV te gebruiken met een bankpas, naast een OV-pas), lokaal maatwerkvervoer en verbetering van de arbeidsmarkt van de vervoerbedrijven, zoals benoemd bij opdracht 3 en 5.

De keuzes worden gezamenlijk gemaakt aan de hand van het Afwegingskader dat in oktober 2020 is vastgesteld door de bestuurscommissie Vervoersautoriteit, en waarin onder meer staat dat het maatregelenpakket evenwichtig moet zijn: geografisch, qua reizigersdoelgroepen en qua toegankelijkheid. Het is van essentieel belang dat gebieden niet geïsoleerd raken van het OV. Alle maatregelen worden beoordeeld aan de hand van het Afwegingskader OV dat door de bestuurscommissie is vastgesteld op 28 oktober 2020.

6.3 Verwachte resultaten in 2026

- Het OV-systeem is voor reizigers aantrekkelijk, sluit aan op de gewijzigde vervoervraag, faciliteert tijdig (verwachte) groei van het OV-gebruik.
- De lobby bij het Rijk heeft opgeleverd dat er (zicht is op) een structureel financieel gezonde situatie is bereikt.
- Vervoerbedrijven hebben concessies die financieel gezond kunnen zijn, perspectief om te kunnen voortbestaan en aanbestedingen en inbestedingen kunnen weer op gang komen.
- Vanaf 2025 verwachten wij weer voldoende reizigers (teruggekeerde en nieuwe) te hebben om het OV-systeem verder te ontwikkelen en te groeien wat nodig is met de komst van 400.000 extra inwoners in Zuid-Holland.

6.4 Impact: maatschappelijk en meetbaar

Ons OV-systeem is financieel weer gezond in 2025. Op dat moment zijn de reizigersaantallen en inkomsten op concessieniveau weer op het niveau van referentiejaar 2019. De erfenis van de pandemie, een systeem dat veel te weinig inkomsten genereert om in stand te kunnen houden, is opgelost. Reizigers zijn weer terug, er komen nieuwe OV-reizigers bij en het OV-systeem als geheel vertoont weer jaarlijks groei ten opzichte van 2019. Het OV-systeem is ook kwalitatief beter geworden. Het nieuwe betalingssysteem maakt het laagdrempelig voor incidentele reizigers. De reistijd op veel OV-lijnen is meetbaar en merkbaar voor reizigers verkort. Op sommige plekken zijn deelmobiliteitsdiensten een logisch en betaalbaar onderdeel van de reis van onze inwoners geworden als vervanging van een verbinding die onvoldoende perspectief bleek te hebben. Overdag is het drukker in het OV, de spits is niet overal teruggekomen. Knooppunten zijn en worden opgeknapt en worden hoger gewaardeerd door reizigers. Juist daar vindt steeds meer stedelijke ontwikkeling plaats.

We streven er dan ook naar om deze opdracht in december 2024 af te ronden.

De impact van onze activiteiten maken we meetbaar door de volgende indicatoren:

- De kostendekkingsgraad van het OV per concessie is op december 2024 (of eerder) weer op het niveau van pre-corona 2019.
- Aantal dagelijkse OV-gebruikers is weer op het niveau van pre-corona 2019.

De precieze langdurige financiële impact van de coronacrisis is nog niet bekend. Momenteel gaan we uit van een financiële opgave van € 133 miljoen euro in 2023 en 2024, die grotendeels wordt gedekt door de combinatie van rijkssteun, aanvullende financiële steun door de MRDH en de inhoudelijke maatregelen uit het Transitieprogramma OV en corona. Hoe groot de opgave zal zijn, ook in de jaren na 2024, is nog onzeker en hangt af van de mate waarin het reizigersherstel plaatsvindt vanaf het najaar 2022. Ook wat betreft de kostenstijgingen die zich voordoen is het momenteel nog niet duidelijk hoe hoog deze zijn en in hoeverre deze structureel zijn.

6.5 Samenwerking en samenhang

We zijn in grote mate afhankelijk van het Rijk voor het versneld afronden van de activiteiten binnen deze opdracht. Zonder structurele rijkssteun zijn ingrijpende maatregelen niet uitgesloten en is er onvoldoende perspectief op een structureel gezonde situatie, zowel voor de MRDH als voor haar vervoerbedrijven met negatieve regionale effecten -breder dan het OV alleen- tot gevolg. Daarom zetten we fors in op lobby richting het Rijk. Daarnaast zijn de activiteiten om het OV verder te ontwikkelen afhankelijk van deze uitkomst. Hoe eerder het OV-systeem weer financieel gezond is hoe eerder verbeteringen worden doorgevoerd. Dat neemt niet weg dat de toekomstige ambitie en activiteiten uit opdracht 1 overeind blijven en we die in het vizier houden.

Van ambitie naar resultaat

Inleiding

De koers en opdrachten voor de komende vier jaar zijn in de eerste twee hoofdstukken geschetst. Daarnaast is het belangrijk om vast te leggen hoe de we met elkaar samenwerken en welk instrumentarium we tot onze beschikking hebben. Daarbij nemen we ook de aanbevelingen mee uit de tussenevaluatie Gemeenschappelijke Regeling zoals het vergroten van de uitvoeringskracht, de betrokkenheid van de raadsleden en de aanpassing van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Ook de aanbevelingen vanuit het onderzoek van de rekenkamer Rotterdam **bijdrage aan de regionale economie** worden meegenomen bij de uitvoering van de Strategische Agenda. Zo heeft deze Strategische Agenda al meer focus en gaan we aan de slag met monitoring. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag heeft grote ambities en staat voor een forse opgave en de 21 samenwerkende gemeenten hebben elkaar nodig om onze ambities (de opdrachten) te behalen.

Samenwerken: Hoe doen we dat?

Met inzet, lef en vertrouwen

Grote ambities vragen om wederzijds commitment en draagvlak om tot resultaten te komen. De geschetste regionale opgaven zijn groot voor iedere individuele gemeente en juist gezamenlijk kunnen we meer impact maken. De inzet is om met lef en vertrouwen samen te werken aan het versterken van het economische vestigingsklimaat en het verbeteren van de bereikbaarheid. De 21 gemeenten vormen samen de MRDH en iedere aangesloten gemeente draagt bestuurlijk en ambtelijk zijn steentje bij. De werkorganisatie ondersteunt de samenwerking en heeft een stimulerende, agenderende en faciliterende rol.

Rolvast en agenderend

De 21 gemeenten die samen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag zijn, maken gezamenlijke afspraken over regionaal beleid op het gebied van Economisch Vestigingsklimaat en Verkeer en Vervoer en leggen dat vast in de Strategische Agenda 2023 - 2026. De geactualiseerde Strategische Agenda vervangt de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid (2016). In deze Strategische Agenda geven de gemeenten invulling aan beide kerntaken van de MRDH. De taken hebben een relatie met en invloed op het omgevingsbeleid en gebiedsgericht werken zorgt voor een bredere afweging van ruimtelijke belangen. De MRDH agendeert bij de provincie Zuid-Holland om in het kader van het omgevingsbeleid te zorgen voor een integrale gebiedsgerichte afweging van bovenlokale belangen.

De Strategische Agenda is een formeel document volgens de Planwet Verkeer en Vervoer als de Omgevingswet op 1 januari 2023 nog niet in werking is getreden. De Planwet Verkeer en Vervoer vervalt als de Omgevingswet in werking treedt. De Strategische Agenda heeft dan geen wettelijke status, maar de 21 gemeenten spreken af het regionale beleid van de Strategische Agenda mee te nemen in het lokale beleid. De MRDH biedt de individuele gemeenten (gevraagd en ongevraagd) hulp en advies bij de doorvertaling van regionaal beleid bij bijvoorbeeld de totstandkoming en actualisatie van omgevingsvisie en mobiliteitsvisies.

Met elkaar keuzes maken

De Strategische Agenda bepaalt onze koers voor de aankomende jaren. De focus ligt op zes concrete opdrachten. Het is een ambitieuze agenda. Dat vraagt om vasthoudendheid, maar ook om wendbaarheid. Als we de uitvoering van projecten willen versnellen, nieuwe projecten zich aandienen, grote negatieve effecten door de coronacrisis in het OV blijven, we te maken krijgen met geen of lagere indexering van de BDU-gelden ten opzichte van de inflatie dan moeten we onze inzet faseren en prioriteren. Het ligt voor de hand dat we in die situatie eerst faseren en pas daarna prioriteiten opnieuw bezien. Bij het prioriteren gebruiken we leidende principes. Deze principes vormen de verbinding tussen wat we willen bereiken met onze opdrachten en de concrete uitvoering in de praktijk. De principes geven ons richting als we daadwerkelijk onze inzet moeten prioriteren en worden in de onderstaande volgorde gehanteerd. Bij de eerste stap passen we twee principes toe op één activiteit en vervolgens kijken we in stap 2 naar het totaal van onze inzet.

Stap 1:

A. De inzet levert een directe bijdrage aan één of bij voorkeur (in samenhang) meerdere opdrachten uit de Strategische Agenda.

Toelichting: Dit principe zorgt ervoor dat we focus aanbrengen in de inzet die we plegen. We bepalen of de inzet bijdraagt aan één of meerdere opdrachten. Dus draagt het bij aan:

- investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren;
- toekomstbestendige economie stimuleren;
- actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren;
- vernieuwen van werklocaties;
- versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk;
- herstellen van het OV-systeem.

B. De inzet heeft directe impact op de groei van welvaart en welzijn van de metropoolregio waarbij we onder andere kijken naar kosteneffectiviteit.

Toelichting: Dit principe zorgt ervoor dat we bespreken en bepalen of en in welke mate de inzet bijdraagt aan de groei welvaart en welzijn, oftewel brede welvaart, van de metropoolregio.

Stap 2:

C. We zorgen voor een evenwichtige inzet van het totaal aan activiteiten over de regio en houden daarbij rekening met de vastgestelde gebiedstypen.

Toelichting: Dit principe zorgt ervoor dat alle gemeenten baat hebben bij onze samenwerking en de lasten en lasten evenwichtig over de regio worden verdeeld. Zorgt de samenwerking ook lokaal voor meerwaarde?

Met het netwerk

Onze samenwerking staat niet op zichzelf. Om onze opdrachten te realiseren, werken we samen met veel verschillende stakeholders zoals het Rijk, provincie Zuid-Holland, Yes!Delft en omliggende regio's en gemeenten in Zuid-Holland zoals Holland Rijnland, de Smart Delta Drechtsteden en de gemeente Hoeksche Waard. Daarnaast participeert de MRDH in verschillende samenwerkingsverbanden zoals het gebiedsprogramma MoVe, de Verstedelijkingsalliantie en de Economic Board Zuid-Holland. Ook is de MRDH medefinancier van Innovation Quarter en Zuid-Holland Bereikbaar. Er zijn raakvlakken met andere overlegtafels en samenwerkingen op het gebied van woningbouw, energie, natuur, water, landschap en recreatie. Daar waar opgaven elkaar raken en kunnen versterken adresseren we dat en zoeken we de samenwerking op om tot resultaat te komen. Zo ook richting Europa gaan we meer verkennen wat de mogelijkheden zijn voor bekostiging van projecten.

In verbinding staan met ons netwerk helpt om resultaten te boeken. De bestaande gremia zoals adviescommissies, algemeen bestuur en bestuurscommissies helpen daarbij. Maar ook andere vormen van contact helpen daar in. Gesprekstafels, een denktank of het starten van pilots zijn manieren om met de partners in verbinding te staan. Deze Strategische Agenda is tot stand gekomen door met elkaar het gesprek te voeren op inhoud. Om van ambitie naar resultaat te komen passen we dat ook de komende jaren toe.

Resultaat: Wat hebben we daarvoor nodig?

De concrete activiteiten die volgen uit de opdrachten worden jaarlijks geïntegreerd in de begroting van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De begroting geeft zo smart mogelijk aan wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dat kost en vervult daarbij ook de functie van werkplan. Het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit geeft, als bijlage bij de begroting, een concreet overzicht van lopende infrastructurele projecten, verkenningen en planstudies. De voortgang van deze activiteiten wordt via de bestuursrapportages en de jaarrekening gemeld. Om de activiteiten uit te voeren zijn er verschillende beleidsinstrumenten die we inzetten.

Communicatieve instrumenten

Kennisdeling en platformfunctie

De MRDH verzamelt voor veel van de onderwerpen uit de Strategische Agenda kennis en bundelt en deelt die kennis met de individuele gemeenten. De 21 gemeenten hebben zo samen één loket voor kennis over bijvoorbeeld de verduurzaming van werklocaties, de ondersteuning van het MKB, verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit. De MRDH biedt fysiek en digitaal een platformfunctie door inhoudelijke bijeenkomsten en www.mrdh.nl.

Monitoring en evaluatie

Voor alle activiteiten uit de Strategische Agenda is het essentieel om de voortgang van beleid en de voortgang van de uitvoering te monitoren. Dat doen we aan de hand van de indicatoren beschreven bij de meetbare impact van elke opdracht. De MRDH verzamelt de beschikbare data, voert de analyse uit om de voortgang te bepalen en signaleert/adresseert aandachtspunten. De informatie wordt ook met de individuele gemeenten en andere partners gedeeld, die kunnen het gebruiken bij vorming of aanscherping van het lokale beleid en om de uitvoering bij te sturen. Daarnaast evalueren tussentijds we de koers en opdrachten van de Strategische Agenda in relatie tot nieuwe ontwikkelingen en inzichten om zo wendbaar, flexibel en de koers en alle zes de opdrachten adaptief te blijven.

Public Affairs

Naast de reguliere overleggen vanuit de inhoud heeft ook Public Affairs een rol in het behalen van onze resultaten. Dat vindt soms ad-hoc plaats, omdat vraagstukken snel actueel worden. Tegelijkertijd vraagt deze Strategische Agenda ook een structurele Public Affairs Aanpak (PAA). Langs de lijnen van de zes opdrachten zal een lobbyagenda worden opgesteld inclusief extra lobbyfocus voor de verhoging van de BDU-gelden.

Financieel-economische instrumenten

Procesmiddelen: van beleid naar uitvoering

Met de programma's, procesbegeleiding bij de initiatief- en planuitwerkingsfase en onderzoeksmiddelen stimuleert de MRDH dat het gezamenlijk ontwikkelde beleid tot uitvoering komt. De MRDH ondersteunt en helpt één of meerdere individuele gemeenten met het opstellen van een analyse, maken van een schetsontwerp voor een regionale project of met het uitvoeren van een onderzoek. De werkorganisatie vult dit in en bekijkt hoe zij voor meerwaarde kan zorgen als de individuele gemeenten met een verzoek komen.

Bijdrageregeling Economisch Vestigingsklimaat

Voor bijdragen vanuit Economisch Vestigingsklimaat is via de bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat MRDH 2020 circa 6 miljoen per jaar beschikbaar. Deze wordt gevoed door de gemeentelijke inwonersbijdrage van de 21 gemeenten aan Economisch Vestigingsklimaat. Hiervoor dragen de gemeenten jaarlijks projecten aan die in aanmerking kunnen komen voor een bijdrage uit deze regeling. Daarbij is geen sprake van een meerjarig perspectief en zijn de bijdragen jaarlijks en eenmalig. In de bijdrageregeling vindt nog geen over-programmering plaats en is afwegen en prioriteren niet aan de orde. De bijdrageregeling is inhoudelijk in lijn gebracht met de Strategische Agenda. De toegankelijkheid, werking en het administratieve proces van de bijdrageregeling zijn verbeterd.

De bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat verleent bijdragen aan gemeenten voor projecten die de economische kracht en het woon- en leefklimaat van de metropoolregio verder versterken. Daarbij is de voorwaarde dat de projecten bijdragen aan de versterking van opdrachten 2 en 4 uit de Strategische Agenda.

Subsidieverordening Vervoersautoriteit

De Vervoersautoriteit van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag verleent subsidies voor verkeer- en vervoerprojecten. Het gaat om subsidies voor aanleg van infrastructuur, exploitatie van het openbaar vervoer, het beïnvloeden van rij- en reisgedrag, en voor sommige pilots. Deze subsidies worden voornamelijk bekostigd vanuit de beschikbare BDU gelden. Een voorwaarde voor het verkrijgen van een subsidie is dat het een regionaal doel moet bevorderen of dienen, zoals beschreven in de Strategische Agenda. Voor de subsidieverordening en de uitvoeringsregeling Vervoersautoriteit geldt dat aanvragers aangeven wat de bijdrage van het project is aan de opdrachten van de geactualiseerde Strategische Agenda.

Voor investeringen op het gebied van verkeer en openbaar vervoer was de afgelopen jaren ongeveer 20%, oftewel € 100 miljoen, beschikbaar van de totale MRDH begroting. De trend is dat deze vrije ruimte steeds kleiner wordt en bij gelijkblijvende BDU zich door zet. De MRDH zet in op het zo efficiënt en effectief mogelijk benutten van de beschikbare investeringsmiddelen. Concreet betekent dit dat we keuzes moeten maken en/of prioriteiten moeten stellen. Bij het realiseren van nieuwe infrastructuur of aanpassing van bestaande infrastructuur is de MRDH een van de betrokken partijen. Het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa) beschrijft waar we de beschikbare investeringsruimte aan besteden: in de vorm van te verlenen subsidies, bijdragen en te verstrekken opdrachten. Voor Kleine projecten (< € 10 miljoen subsidiabele kosten) wordt jaarlijks een subsidieplafond van € 30 miljoen ingesteld. Grote projecten (> € 10 miljoen subsidiabele kosten) doorlopen vijf fases.

Uitvoeringskracht vergroten: een eigen pool van experts voor regionale projecten

De uitvoeringskracht van gemeenten staat onder druk. Het ontbreken van menskracht en kennis zien we steeds vaker terug bij overheden. Daarmee ontstaat het risico dat de economische en maatschappelijke achterstand in onze regio onvoldoende wordt ingelopen of zelfs verslechterd. Door extra uitvoeringskracht te organiseren met behulp van een flexibele schil vanuit de MRDH geven we structurele vorm aan ondersteuning van individuele gemeenten bij de uitvoering van regionale projecten. Een pool van experts (zoals procesmanagers, projectleiders en subsidie-adviseurs) is tegen kostprijs beschikbaar om bijvoorbeeld het procesmanagement van de realisatie van een Metropolitane fietsroute uit te voeren of een regionale verkenning te leiden. Door deze pool blijft de kennis in de regio, organiseren we het goedkoper en eenvoudiger dan individuele, externe inhuur en realiseren we sneller resultaat voor onze inwoners.

Juridische instrumenten

Vergunningverlening

De MRDH is wettelijk verantwoordelijk voor de veiligheid bij de aanleg, het onderhoud en het gebruik van het spoor voor tram, metro en RandstadRail. Om die veiligheid te waarborgen, verlenen wij vergunningen aan die partijen die op en rond het spoor werken of activiteiten verrichten.

Concessies

De MRDH is concessieverlener van het regionale en stedelijke openbaar vervoer in onze gemeenten. Hiervoor verleent de MRDH concessies aan vervoerbedrijven, managet de MRDH de concessies en verstrekken wij subsidies voor de exploitatie van het openbaar vervoer. Het gaat om openbaar vervoer per bus, tram en metro. Een concessie is het exclusieve recht om openbaar vervoer uit te voeren in een gebied. Een vervoerbedrijf heeft een concessie nodig om openbaar vervoer te mogen aanbieden. De MRDH verbindt kwaliteitseisen aan concessies. Deze staan in het Programma van Eisen van de betreffende concessie. Belangrijke kwaliteitseisen zijn:

- de frequentie waarop bus, tram of metro moeten rijden;
- het geven van reisinformatie;
- de toegankelijkheid van de voertuigen;
- de verbindingen die een vervoerbedrijf minimaal moet aanbieden.

Overeenkomsten

In het proces van beleid naar uitvoering werken we vaak met meerdere partners samen aan het behalen van de opdrachten. Om dit proces effectief en efficiënt in te richten en daarmee resultaat te behalen, maken we gebruik van convenanten en (bestuurs-)overeenkomsten om de onderlinge afspraken, taakverdeling en verantwoordelijkheden goed vast te leggen. Het proces om te komen tot een overeenkomst begeleidt de MRDH met procesmanagement, zoals bij het programma Metropolitane fietsroutes.

Met elkaar, voor elkaar

...voor de mensen die hier wonen,
werken en leven.

Colofon

Dit is een uitgave van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Westersingel 12
3014 GN Rotterdam
Telefoon: 088-5445100
E-mail: informatie@mrdh.nl

www.mrdh.nl

Publicatiedatum: december 2022

Vormgever: Studio Tveen

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@MRDH.nl
Internet: www.mrdh.nl

Bankrekeningnummer:
NL96 BNGH 0285 1651 43

KvK nummer:62288024

M E M O

Aan	Dagelijks bestuur MRDH	CC	MT MRDH	Datum	24-11-2022
Van	Lennert Onvlee				
Telefoon	0612240393	Onderwerp	Reflecties en adviezen Bestuurscommissies EV en VA		

Beste leden van het dagelijks bestuur,

Hierbij geven we u een weergave van de reflecties en adviezen die zijn gegeven tijdens de bestuurscommissies Economisch Vestigingsklimaat en Vervoersautoriteit op 16 november jl.. Uiteraard komen ook de verslagen van beide overleggen ter beschikking voor het dagelijks bestuur.

Bestuurscommissie VA:

Veel complimenten voor de inhoud en het proces. De volgende aandachtspunten zijn meegegeven:

- aanscherping in het document om kansen in Europa te benutten wat betreft financiering;
- krachtige lobby mogelijk maken voor structurele verhoging van de BDU;
- multimodale bereikbaarheidsstrategie, blijf integraal kijken naar de (samenhang van) modaliteiten en daarmee ook de netwerken. Bekijk dit ook in het verlengde van Brede Welvaart;
- aandacht voor fijnmazig aanbieden van vervoer en slimme combinaties waardoor een hoge kwaliteit samen kan gaan met kostenefficiëntie. Denk hierbij aan maatwerk/WMO/deelmobiliteit.
- Ten aanzien van de amendementen van Groenblauw leefomgeving geeft de bestuurscommissie aan de noodzaak van een hoge kwaliteit van deze gebieden in een regio waar ruimte steeds schaarser wordt te onderschrijven, maar tegelijkertijd op dit thema te acteren vanuit haar eigen rol en verantwoordelijkheid. Daarmee waardeert de bestuurscommissie de voorgenomen inzet de bereikbaarheid van de groenblauwe gebieden te versterken, maar is geen draagvlak voor verdere taakverbreding.

Bestuurscommissie EV:

Veel complimenten voor de inhoud en het proces. De volgende aandachtspunten zijn meegegeven:

- de aanbevelingen vanuit het onderzoek van de rekenkamer Rotterdam bijdrage aan de regionale economie terug laten komen in de Strategische Agenda;

- meer aandacht voor de transitie naar circulaire en bewuste economie. Zorg daarbij voor een warme overdracht van het netwerk energie naar een andere faciliterende partij;
- het amendement over Groenblauw leefomgeving is ook besproken. Iedereen onderstreept het belang van de recreatieve groene gebieden. Echter de taak en verantwoordelijkheid voor dit thema ligt bij provincie Zuid-Holland (PZH). MRDH pakt dit thema vanuit haar inhoudelijke taken; het aanspreken op taakuitvoering PZH op dit thema wordt benadrukt. Ongeveer 90% steunt een eventueel amendement niet.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100
E-mail: informatie@mrddh.nl
Internet: www.mrdh.nl

KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

contactpersoon
Esther Westerbeek

e-mail
e.westerbeek@mrddh.nl

telefoonnummer
088 5445 225

uw kenmerk
-

ons kenmerk
96872
projectnummer

aantal bijlage(n)

Aan het algemeen bestuur

Datum

29 november 2022

Onderwerp

Reflecties op het concept-ontwerp Strategische Agenda

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Aan de adviescommissie EV en adviescommissie Va is gevraagd om te reflecteren op het concept-ontwerp van de Strategische Agenda in de fase waarin u een besluit gaat nemen over het vrijgeven van deze Strategische Agenda voor zienswijzen. We waarderen de betrokkenheid bij de Strategische Agenda voordat het concept-ontwerp de zienswijzeprocedure ingaat. Na de zienswijzeperiode voor de gemeenteraden zullen de adviescommissies op 19 april 2023 formeel adviseren op de concept-Strategische Agenda.

Aanpak reflectie

De bespreking over de concept-ontwerp Strategische Agenda was een gezamenlijke bespreking, waarin de adviescommissies in vier groepen hebben gereflecteerd op het proces, de koers en de vier opgaven, de zes opdrachten en de werkwijze/uitvoeringskracht van de Strategische Agenda. Vervolgens is plenair een terugkoppeling gegeven van de hoofdlijnen van deze vier besprekingen, deze reflecties zijn samengevoegd tot dit advies.

Ook zijn er individuele reflecties ingebracht door enkele commissieleden van de adviescommissies. Deze reflecties zijn toegevoegd als bijlage bij dit advies zodat deze gebruikt kunnen worden bij de latere zienswijzen en de advisering van de adviescommissies op 19 april 2023 wanneer de adviescommissies formeel advies geven over de Strategische Agenda.

De adviescommissies geven de volgende reflecties mee aan het algemeen bestuur:

Proces

Het doorlopen proces om te komen tot een vernieuwde Strategische Agenda tot nu toe is als prettig en constructief ervaren. Gemeenteraadsleden zijn uitgebreid betrokken op verschillende momenten en in de vorm komt tot uitdrukking dat de ambitie van de MRDH is om het een praktisch, concreet document te maken dat stuurbaar en navolgbaar is. Hiertoe is ook de verdere uitwerking naar inhoudelijke (beleids-)programma's, projecten en de begroting van belang.

Als aandachtspunten voor het vervolg geven we u mee:

- Een terugkoppeling te geven over hoe opgehaalde input, zoals bij de regionale bijeenkomsten in september, wordt meegenomen in het proces.
- De omliggende gemeenten en regio's te blijven betrekken bij de opgaven van de MRDH.
- Belangrijk is om ook het gesprek te voeren over het 'hoe'. Hoe kunnen we de samenwerking binnen de MRDH – met de organisatie en elkaar – steeds verder verbeteren? Daarbij geven de adviescommissies aan dat de betrokkenheid van inwoners en raadsleden – ook buiten de adviescommissies - punten zijn om hierbij te betrekken. Transparantie is belangrijk in het proces. Zorg voor transparante en gestructureerde monitoring en evaluatie van activiteiten in de Strategische Agenda om beter zicht te houden op de gerealiseerde doelen en of de beleidsdoelen behaald worden.

De koers en de vier opgaven

De leden van de adviescommissies herkennen de koers en de opgaven uit het concept-ontwerp Strategische Agenda. Er is een goede balans tussen de opgaven. Aanvullend willen we meegeven:

- Blijf de inhoudelijke visie – zoals deze aan de oorsprong van MRDH ten grondslag ligt – toetsen, verrijken en zo nodig bijstellen, zodat nu al kan worden gewerkt aan de opgaven van de komende decennia.
- De basis van de MRDH, zoals aangegeven in het OESO-rapport, geldt nog steeds voor de regio, maar daarbij is het belangrijk om dit frequent tegen het licht te houden en te kijken naar de actuele thema's, zoals brede welvaart en energietransitie.

De zes opdrachten

De leden van de adviescommissies herkennen de zes opdrachten en geven daarbij aan dat de kwaliteit en het herstel van de regio, opdracht 4, vernieuwen werklocaties, opdracht 5, het versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk, en opdracht 6, herstellen van het ov-systeem, de belangrijkste opdrachten voor nu zijn. Daarbij geven de adviescommissies mee dat de kwaliteit van de huidige werklocaties en het mobiliteitsnetwerk op orde moet zijn en dat het belangrijk is om deze te versterken in de aankomende vier jaar. Dit is nodig voor verdere ontwikkeling van de regio. Het sturen op basis van indicatoren kan hierbij helpen. De aangekondigde te maken match tussen de Strategische Agenda en begroting is daartoe een mooie gelegenheid. Aanvullende reflecties van de leden zijn:

- Kijk breder naar bereikbaarheid binnen en buiten de regio en qua invulling. Binnen de regio is het belangrijk om breder te kijken dan de 11 economische toplocaties. Daarnaast zijn verbindingen met gemeenten en regio's buiten de MRDH van belang. Ook is het belangrijk om vernieuwend en innovatief te zijn in mobiliteit. De adviescommissies vragen aandacht voor de fijnmazigheid in het netwerk.
- De inzet van MRDH is gericht op duurzame vormen van mobiliteit boven minder duurzame vormen. Dat wordt onderschreven. Daarnaast wordt de oproep gedaan hier de komende periode ook nadrukkelijk op te blijven acteren en dit expliciet te maken in programma's, projecten en communicatie.
- De bereikbaarheid van Groenblauwe gebieden is een taak voor de MRDH. Een goede aansluiting tussen de agenda van de provincie Zuid-Holland en de MRDH is daarbij belangrijk (ieder vanuit zijn eigen rol).

De werkwijze/uitvoeringkracht

Met betrekking tot de werkwijze/uitvoeringskracht geven we de volgende reflecties mee:

- Aandacht wordt gevraagd voor het optimaal benutten van de verschillende gremia voor goede inhoud en breed draagvlak.
- Zorg ervoor dat monitoring transparant is.
- Er is behoefte om op thema's, bijvoorbeeld zoals deelmobiliteit, inhoudelijke sessies te organiseren, zodat kennisdeling en onderlinge inspiratie kan plaatsvinden.

We gaan ervan uit dat u de reflecties meeneemt en een plek geeft in het vervolgproces naar vaststelling van de definitieve Strategische Agenda. We zien graag een reactie tegemoet op onze reflecties en kijken uit naar de vervolgbespreking op 19 april.

Namens de adviescommissie EV en Va,

Karin Kayadoe,
Voorzitter adviescommissie EV

Jan Pieter Blonk
voorzitter adviescommissie Va

Bijlage

Het doorlopen proces

- Prettig, constructief proces met relevante regionale bijeenkomsten. Tevreden dat de raadsleden in één of meerdere sessies de mogelijkheid is geboden om input te geven! Het is zichtbaar dat er is flink geïnvesteerd in proces, ook in vergelijking tot de vorige keer. Dat wordt gewaardeerd.
- Vertaling van de opbrengst van de regionale bijeenkomst naar het concept ontwerp is niet altijd herleidbaar. We kunnen zo onze effectiviteit niet checken. Dat is voor verbetering vatbaar.
- Er wordt opgeroepen om processen meer te ontwerpen om samen keuzes te maken. Doe ook samen de analyse: aan welke knoppen kun je draaien en waar kun je aan sleutelen? We zouden graag zien dat we op basis van de analyse samen keuzes maken.
- In de regionale bijeenkomsten was de tijd was kort om reactie te geven. Soms kwamen discussies net op gang en dan eindigde de sessie. Tip voor een volgende keer: het is interessanter als de buurgemeenten in dezelfde groep zit. Een enkele gemeente vond de regionale bijeenkomsten bijvoorbeeld weinig vernieuwend. Er is behoefte aan gesprek met de andere gemeenten (raadsleden) over hoe we echt met elkaar in verbinding komen. Dus hoe kunnen we beter samenwerken – hoe doen we dat nu met elkaar? Daar willen graag het gesprek over voeren.
- De communicatie over het proces en bijvoorbeeld de invloed van de Strategische Agenda – voordat de regionale bijeenkomsten plaatsvonden – was wat mager, dit was lastig als je een nieuw raadslid bent. Een tijdlijn kan daarbij helpen. In het verlengde daarvan, probeer nog meer rekening te houden met de verkiezingen.
- De oproep is gedaan om ook de NS aan tafel te krijgen.
- Doe na vaststelling van de SA een grondige evaluatie.
- Een van de leden merkt op dat de MRDH in de communicatie naar de burger niet zichtbaar is. De burger weet onvoldoende wat de MRDH is en wat het oplevert. De successen zouden meer gedeeld moeten worden.

De koers en opgaven

- Er zit een goede balans in de SA tussen herstel en vooruitgaan.
- Een visie op de langere termijn ontbreekt én waarom gaan we niet uit van 'eerst wijken bouwen, dan mobiliteit daarbij passen' of zoals het nu gaat 'mobiliteit maakt bouwen mogelijk'. Het is belangrijk dat we juist daar het netwerk (vanuit een visie) neerleggen waar er potentie is om bij te bouwen.
- De basis staat nog steeds, het is een actualisatie, dus de OESO opdracht uit 2016 blijft ons uitgangspunt.. De leden vinden het belangrijk om het gesprek te voeren over andere aanverwante en/of nieuwe thema's.
- Het is nog wel wat hoog-over. Het mag wel wat concreter. Wat is nu klaar als deze agenda is uitgevoerd. Stel duidelijker doel(en) #smart. "We willen de regio beter maken"...waar staat dat dan voor? We moeten van focus op economische groei naar de waarden erachter die onze drijfveer zijn. Bijvoorbeeld brede welvaart meer definiëren en hanteerbaar maken.
- Groei, groei, groei gaat veelal over groter en meer (en vaak gekoppeld aan mobiliteit). Welzijn, toegankelijkheid zijn bijvoorbeeld waarden die een rol zouden moeten spelen.

- De samenwerking, samenhang met andere partijen in de regio mag meer naar voren komen.
- Wat voor economisch vestigingsklimaat willen we?
- “Lijkt soms nog wel een Haags of Rotterdams feestje te zijn.”
- “Vervoersarmoede en toegankelijkheid worden door de hele, gepolariseerde Rotterdamse raad omarmd.”
- Bereikbaarheid is een goede ambitie (bereikbaar in afstand en voor de portemonnee). Arbeidsmigranten zijn daarbij een gevoelig issue.
- SA is straks ook de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid: dat vraagt om concreetheid.
- De onderwerpen circulair en energietransitie zouden meer accent binnen agenda (naar de toekomst) moeten krijgen.
- Het is belangrijk om de energietafel heel goed te overdragen, want het is breder dan de Regionale Energiestrategie.
- Arbeidsmarkt is HET probleem: dingen moeten gemaakt worden door mensen.
- De bereikbaarheid van Groenblauw is een taak voor de MRDH. Een goede aansluiting tussen agenda van de provincie Zuid-Holland en de MRDH is daarbij belangrijk (ieder vanuit zijn eigen rol).
- Voor een visiedocument is het erg concreet

De zes opdrachten

- Er wordt veel gefocust op bereikbaarheid, maar veiligheid heeft weinig aandacht gekregen. Denk aan stationsomgevingen, bijv. verlichting en bebouwing (sociale veiligheid). Dit zien de leden liever vanuit de MRDH komen en niet via HTM.
- Beoordelingscriteria: waar gaan we bepaalde campussen oprichten? Hoe beoordelen we die plannen en dat het ook haalbaar is?
- Doelen: ruimte-uitdaging, dus meer met het OV dan met de auto is de wens. Maar vervoer op maat (bijv. een belbus) lokt niet om het OV te gebruiken. Als een lijn nauwelijks rijdt, lokt dat ook weinig reizigers. Zouden we niet moeten ambiëren om de frequentie te verhogen om het OV aantrekkelijker te maken? Oproep: verder vooruitkijken naar een OV systeem dat past bij de toekomst.
- Campussen: staat Plaspoelpolder niet op het plaatje?
- Verduurzamen van haltes: hokjes met groene daken, sensorverlichting. Kunnen we dit verder concretiseren en op andere plekken doen?
- Kunnen we niet een oproep doen: kijk ook naar je lokale fietsnet en of dat netjes aansluit op de doorfietsroutes (MFR of anders)!
- Is uitbreiding van de MRDH naar Leiden en Dordrecht niet wenselijk gezien de OV-lijn Dordrecht-Leiden?
- Daarnaast is meer grip op deelmobiliteit en fijnmazig OV-netwerk (buurtbus) nodig. Er is meer regulering nodig. Kan de MRDH zich hierover buigen nu blijkt dat gemeenten dit een lastig thema vinden? Én laten we hier een sessie over organiseren met de adviescommissie.
- Het herstel van het OV na corona is opdracht 6. Daardoor lijkt het alsof hij minder belangrijk is. Dat is niet zo. Opdracht 5 en 6 hebben prioriteit.
- Aandacht voor het nachtnet. Kwaliteit van het OV-netwerk. Bereikbaarheid Vlaardingen is minder geworden door Hoekse Lijn. Verbinding met Rotterdam CS is minder en daardoor is er minder aansluiting op de regio.
- Hoe ziet de besluitvorming eruit bij weghalen en toevoegen van haltes? Is er voldoende oog voor de impact op mensen?
- Bij het kaartje van opdracht 1 kaartje graag Dutch Freshport toevoegen.

- Bij opdracht 6: de personeelstekorten in het OV betekenen is voor het herstelvermogen. Benoem dat.
- Hoe gaan we om met gedragsbeïnvloeding voor duurzaam mobiliteitsgedrag? Hoe krijgen we bijvoorbeeld mensen op de fiets? Of meer in het OV of lopend. Opdracht 1: Groenblauw: we zien het niet als een extra taak, maar het erg belangrijk om de koppeling te leggen. het gaat om het verbeteren van het vestigingsklimaat en daarvoor moeten we de toegankelijkheid verbeteren van de groenblauwe gebieden. Maar daarbij moeten we wel aandacht houden voor de kwetsbaarheid van de natuur.
- Opdracht 5: we moeten ook nadenken over andere modaliteiten en andere vormen van mobiliteit. Het is belangrijk om open te staan voor nieuwe ideeën en innovaties.
- Opdracht 1: onderzoek doen naar de bereikbaarheid van verschillende locaties – breder kijken dan de 11 economische toplocaties.
- Hoe werkt het mobiliteitssysteem over de grenzen van MRDH heen?
- Als we als MRDH samenwerken, laten we dan het OV-systeem en de aanbesteding ook standaardiseren.

De werkwijze/uitvoeringskracht

- Idee: raadsleden de voor- en nadelen laten zien en hen de keuze laten maken. Of anders: graag meer informatie meegeven over waarom een bepaalde keuze gemaakt is. Roep om transparantie, en duidelijk waar wat over te zeggen is, en waarover niet.
- Idee voor de 1^e monitor: behapbaar maken van de informatie en de mogelijkheid geven om te adviseren.
- Oproep om niet alleen informatie te delen binnen gemeentegrenzen, maar ook randgemeenten te betrekken.
- Het betrekken van bewoners bij besluiten OV zou beter moeten.
- We zouden wat rolvaster moeten zijn: in de adviescommissies moet je een regionale inbreng hebben, maar je moet je uit kunnen spreken vanuit een lokaal perspectief.
- Wat is de rol bij metropolitane fietspaden? Een regierol wordt voorgesteld (verkenners en soms organisatie opstart realisatie – planuitwerking).
- De kosten van de metropolitane fietspaden zijn voor kleine gemeenten vaak onbetaalbaar: subsidie gaat hierbij helpen (70% bijdrage MRDH).
- De opzet van de flexpool wordt gewaardeerd. Dat is een kans voor kleine/middelgrote gemeenten.

Aan de adviescommissies en bestuurscommissies EV en Va

Datum
16 december 2022

Onderwerp
Reflecties op de concept ontwerp Strategische Agenda

Geachte leden van de adviescommissies en bestuurscommissies EV en Va,

In november 2022 heeft u de (eerste) gelegenheid gekregen om te reflecteren op het concept ontwerp van de Strategische Agenda 2023 – 2026. U heeft met grote betrokkenheid gebruik gemaakt van deze mogelijkheid en uw reflecties gegeven. Wij danken u van harte voor deze reflecties. We waarderen uw betrokkenheid, inzet en bijdrage om met elkaar tot een vernieuwde Strategische Agenda te komen. Samen werken loont, een herkenbare en scherpe Strategische Agenda is van cruciaal belang voor de koers van onze regio.

Gesprek vasthouden

Het algemeen bestuur constateert dat een werkwijze van (sub-)regionale bijeenkomsten met gesprekken tussen bestuurders, raadsleden en de werkorganisatie over inhoudelijk relevante thema's voor onze (toekomstige) inwoners door u wordt gewaardeerd en als prettig en constructief is ervaren. Inhoudelijk onderstreept u dat de ambitie voor een scherpere, concrete agenda met heldere en navolgbare opdrachten is geslaagd. We houden dit graag vast, ook na de vaststelling van de Strategische Agenda. We geven hier de komende jaren dan ook graag een vervolg aan. Op welke wijze, daarvoor doen we in het voorjaar 2023 een voorstel. Dit voorstel maakt onderdeel uit van de verdere implementatie van de Strategische Agenda. Als aandachtspunt geeft u aan om duidelijker aan te geven hoe opgehaalde input, zoals bij de regionale bijeenkomsten, verwerkt wordt. Het algemeen bestuur ondersteunt dit en dit zal in het vervolg scherper en concreter teruggekoppeld worden.

Uw reflecties

Tijdens de bestuurscommissies en de adviescommissies zijn diverse reflecties gegeven op de inhoud en het proces van de vernieuwde Strategische Agenda. Daarbij zien we reflecties die een ondersteuning zijn van hetgeen is opgenomen in de Strategische Agenda, reflecties die meer technisch van aard zijn en meer fundamentele reflecties. We hebben de reflecties betrokken bij de bespreking van het concept ontwerp van de Strategische Agenda in de vergadering van het algemeen bestuur op 16 december jl. Hieronder beschrijven we hoe we de diverse punten oppakken.

Dit overzicht is daarbij niet uitputtend. In de bijlage bij het advies van de adviescommissies zijn meer punten benoemd of benadrukt. In deze beantwoording gaan we in op de elementen die in alle besprekingen, van de bestuurscommissies en de adviescommissies, zijn teruggekomen. Bij de beantwoording van de zienswijzen in mei zult u het complete overzicht van reflecties aantreffen, inclusief de reactie van het algemeen bestuur daarop.

Brede welvaart

Zowel de bestuurs- als adviescommissies vragen aandacht voor de betekenis van het thema Brede Welvaart voor de Strategische Agenda. In het concept ontwerp wordt gesproken over welvaart en welzijn en het belang daarvan in samenhang te blijven bezien. Daarbij zien we de laatste tijd dat het laden van 'welvaart en welzijn' steeds belangrijker wordt.

Ook in de bestuurscommissies en adviescommissies is dat gesprek gestart, maar nog niet voldoende uitgediept. Hebben we een collectief beeld van een begrip als 'brede welvaart'? Welke impact heeft dit thema op de activiteiten van MRDH? Hoe nemen we dit thema mee in ons dagelijks werk? Het algemeen bestuur onderstreept het belang van dit thema door blijvend met elkaar in gesprek te zijn, inspiratie te zoeken en vinden, en concreet: bij te sturen wanneer nodig. Daarom komen wij in het voorjaar 2023 met een voorstel hoe we het gesprek kunnen voeren op dit thema en hoe we dit betrekken bij de keuzes die we maken op het gebied van mobiliteit en economisch vestigingsklimaat. Dit past ook bij de filosofie van de vernieuwde Strategische Agenda: een agenda met concrete opdrachten die bij afronding ruimte geven voor nieuwe prioriteiten en thema's, juist gericht op het permanent scherp stellen en houden van de regionale koers met oog voor ontwikkelingen in de maatschappij.

Doelen in het koersdocument en dit meetbaar maken

In het concept ontwerp is in de koers beschreven dat de wereld om ons heen snel verandert en tegelijkertijd dat de uitdagingen van economische achterstand nog steeds actueel zijn in de Metropoolregio. In onze regio hebben we een duidelijk doel om deze achterstanden in te lopen, waarbij specifiek benoemd is naast economische groei ook welvaart en welzijn mee te nemen. Het vorige punt beschrijft dat we met elkaar dat gesprek gaan voeren. In de opdrachten zijn nu al specifieke indicatoren opgenomen om scherp meetbaar te maken wat de effecten zijn. Voorgesteld wordt bij de jaarlijkse begroting hierover een update te geven. Daarmee wordt na vaststelling van de Strategische Agenda de sturing op uitvoering scherper en concreter.

Groenblauwe leefomgeving

De afgelopen maanden hebben we veelvuldig, in verschillende gremia, met elkaar gesproken over het belang van de groenblauwe leefomgeving en de rol van de MRDH daarbij. De Metropoolregio heeft een grote diversiteit aan gebieden: van hoogstedelijke tot suburbane gebieden, van landelijke dorpskernen tot groene longen. Juist die samenhang maakt de regio aantrekkelijk om te vestigen. Het algemeen bestuur herkent en erkent het belang van een hoge natuur- en/of recreatiewaarde van de steeds schaarsere open ruimte, juist in een regio zoals die van ons. Dat er verschillen zijn in de gewenste benutting en ervaring van natuurgebieden aan de ene kant en recreatiegebieden aan de andere kant, onderschrijven wij. Daarbij zien wij mogelijkheden om vanuit onze taken op het gebied van het verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie ons steentje bij te dragen. In de verdere uitwerking van de Strategische Agenda naar programma's en projecten wordt de gewenste verbeterde bereikbaarheid van de groenblauwe leefomgeving onderwerp van gesprek én afgewogen. Daarbij is het belangrijk dat de MRDH acteert vanuit haar taken, rollen en bevoegdheden. Dat

betekent geen taken overnemen van andere publieke organisaties wanneer daar geen bevoegdheden, middelen en capaciteit tegenover staan.

Desalniettemin is het algemeen bestuur bezorgd over de toekomstige kwaliteit van de groenblauwe leefomgeving. Daarom stellen we voor een brief naar provincie Zuid-Holland (het bevoegd gezag op het gebied van de groenblauwe leefomgeving) te sturen over het belang van de groenblauwe leefomgeving en de rol en formele taken van de provincie hierin zodat dit onderwerp nadrukkelijker meegenomen wordt bij de coalitieonderhandeling na de Statenverkiezingen in het voorjaar van 2023. Het dagelijks bestuur zal, in afstemming met de groenblauwe tafel, deze brief uiterlijk 1 maart naar de Commissaris van de Koning sturen met het verzoek deze aan de onderhandelende partijen te overhandigen.

Bestuurlijk netwerk Energietransitie

De afgelopen maanden hebben we met elkaar het gesprek gevoerd over de wijze waarop focus kan worden aangebracht in de programma's op het gebied van Economisch Vestigingsklimaat. Dit met als doel om meer impact te hebben in onze regio. Daarbij is discussie ontstaan over de betrokkenheid van de MRDH bij het thema energietransitie. Twee vragen zijn daarbij aan de orde gekomen: op welke wijze borgen we dat 1) de volle breedte van het thema op regionale schaal kan worden blijven besproken en wat daarvoor op het gebied van ondersteuning benodigd is en 2) wat dit betekent voor de huidige rol van MRDH in dit thema, in de wetenschap dat een deel van de opgave op het gebied van energie binnen onze taken en verantwoordelijkheden ligt?

In de Strategische Agenda wordt het onderwerp nadrukkelijk belegd. In de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat (EV) is dit onderstreept en benoemt dat dit energievraagstuk, van huidige prijsstijgingen en effecten daarvan tot de transitie van onze energiebehoefte, zeer wezenlijk is voor diverse belangrijke sectoren in onze regio. De nadere uitwerking en aanscherping van dit thema komt terug bij de vertaling van de Strategische Agenda naar programma's en projecten.

Het algemeen bestuur stelt ten aanzien van het Bestuurlijk Netwerk Energietransitie voor de komende periode met de verschillende betrokken partijen te bekijken bij welke organisatie het faciliteren van deze samenwerking het beste tot zijn recht komt. Dat kan de MRDH blijven, maar dat hoeft niet. Het faciliteren van het Bestuurlijk Netwerk zien we in ieder geval niet als onze primaire verantwoordelijkheid, tegelijkertijd vinden we het ook van belang om de energie die in dit netwerk is ontstaan te koesteren. Daarom is het zonder meer loslaten van wat op dit thema regionaal is opgebouwd niet aan de orde. Voor de zomer van 2023 doen we hiervoor een gedragen voorstel aan de Bestuurscommissie EV.

Betrekken bewoners

Een aantal opmerkingen ging over het direct betrekken van de inwoners bij het beleid, bij projecten en bij de uitvoering daarvan. Vanuit het kenmerk van 'verlengd lokaal bestuur' verloopt communicatie naar inwoners nu via onze gemeenten. Daarbij benadrukt het algemeen bestuur dat de medewerkers van MRDH te allen tijde bereid en beschikbaar zijn om gemeenten of gemeenteraden te helpen in haar communicatie over de MRDH richting haar inwoners. De MRDH-werkorganisatie bezoekt alle gemeenteraden graag jaarlijks en nodigt zich hiervoor actief bij griffies uit. Daarnaast faciliteren we bestuurders met diverse vormen van informatie in haar contacten. We agenderen dit onderwerp in themasessie van het algemeen bestuur op 7 juli 2023. Eventuele voorstellen, voornemens en/of besluiten die uit die bespreking ontstaan, worden op een later moment gecommuniceerd.

Fijnmazig OV

In uw adviezen onderstreept u het belang en de kans van fijnmazig OV: publieke mobiliteit die zorgt voor een breed en toegankelijk netwerk binnen onze regio. Tegelijkertijd staat deze fijnmazigheid onder druk als gevolg van de financiële opgave die door de (lang-)blijvende effecten van corona op het reisgedrag voor OV is ontstaan.

Binnen het concept-ontwerp van de Strategische Agenda is het daarom het volgende opgenomen als vernieuwde inzet: *De MRDH wil raakvlakken en kansen van de combinatie OV, WMO, maatwerkvervoer, last mile activiteiten en deeldiensten benutten om het OV-systeem te verbeteren. Op initiatief van de individuele gemeenten wordt onderzocht wat mogelijke verbeteringen zijn. Met als uitgangspunt dat het voordelen oplevert voor de reiziger en de financiële situatie van het OV.*

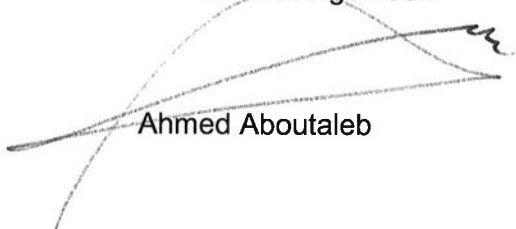
De gemaakte opmerkingen in de commissies zien wij als een aanmoediging om met de (toekomstige) gewenste fijnmazigheid aan de slag te gaan. We benadrukken het belang dit in samenhang met de opgave van MRDH en de financiële perspectief te blijven zien. De ambities van de bestuurs- en adviescommissie Va sporen de organisatie aan om komend jaar voorstellen uit te werken: op concrete vraagstukken over de (on-)mogelijkheden van vrijwillige bemensing van de buurtbussen tot een integratie van maatwerk en publiek vervoer. Dit kan alleen wanneer gemeenten actief meedoen en, zoals de Strategische Agenda beschrijft, lef tonen om met dergelijke, soms ingewikkelde vraagstukken aan de slag te gaan en tot een nieuwe aanpak of oplossing te komen.

Tot slot

Het algemeen bestuur heeft kennis genomen van alle (individuele) reflecties in de bijlage, daarmee begon deze brief. Zoals in de inleiding aangegeven zien we in de reflecties vooral als een ondersteuning van zowel het proces als de inhoud van de Strategische Agenda. We hebben deze reflecties dan ook betrokken bij het besluit om het ontwerp van de Strategische Agenda vrij te geven voor zienswijzen.

Voor de detail- of locatiespecifieke opmerkingen stellen we voor dat deze door de betreffende gemeente worden betrokken in de op te stellen zienswijzen. Gemeenten kunnen in deze zienswijze naast een algemene, regionale blik op de Strategische Agenda ook lokale aandachtspunten benoemen. We nodigen u dan ook van harte uit om uw zienswijzen in de periode van 16 december 2022 tot 10 maart 2023 kenbaar te maken.

Namens het algemeen bestuur,

Ahmed Aboutaleb

Jan van Zanen

Gemeente Albrandswaard

Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Algemeen Bestuur
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Uw brief van: 16-12-2023
Uw kenmerk: 97739
Bijlage(n): -

Ons kenmerk: 507098
Contact: D.van der Kroon
Doorkiesnummer: 0180-698784
E-mailadres: d.v.d.kroon@bar-organisatie.nl
Datum: 6-1-2023

Betreft: Zienswijze Strategische Agenda MRDH

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u onze zienswijze op de concept Strategische Agenda. Wij bedanken u voor de mogelijkheid die u ons hiervoor biedt.

Waardering

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor het doorlopen proces. Wij zien dat er meerdere rondes, zowel ambtelijk als bestuurlijk, het mogelijk was op diverse versies van de concept strategische agenda te reageren. Wij hebben geconstateerd dat er keer op keer een verbeterslag gemaakt is. In de concept strategische agenda is uitgebreid stil gestaan bij de ontwikkelingen in de samenleving. En naar aanleiding van de reflecties zijn er goede voornemens beschreven.

In Albrandswaard is het goed wonen, werken en leven

Veel mensen uit de regio bezoeken de groene recreatiegebieden van Albrandswaard. Als we uitgaan van agglomeratievoordelen en complementariteit in de regio, is Albrandswaard een mooi voorbeeld. Naast de kwaliteit van de leefomgeving, heeft Albrandswaard innovatieve inwoners en ondernemers met inclusieve waarden. Mensen die zich graag inzetten voor anderen. Dat zien we ook terug in het rijke vrijwilligers- en verenigingsleven. En nergens in Nederland wordt op zo'n grote schaal geëxperimenteerd met 'natuur-inclusief boeren' als in ons Buitenland van Rhoon waar boeren, recreatieondernemers, natuurliefhebbers en verenigingen laten zien hoe het anders kan. Landbouw met respect voor de natuur. Met aandacht voor eerlijk voedsel. Geteeld dichtbij de afzetmarkt.

En Antes, een GGZ-instelling gericht op herstel van mensen met (ernstige) psychiatrische problemen, heeft cliënten uit de hele regio. Wat mede goed toegankelijk is door de bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Albrandswaard beschikt over twee metrostations en buurtbussen die door vrijwilligers gerund worden. Antes werkt op diverse manieren aan modernisering, o.a. door innovatieve technieken toe te passen in de zorgverlening en met de ontwikkeling van een woonzorgpark. Deze ontwikkeling maakt het mogelijk meer woningen in de goed bereikbare omgeving te bouwen.

Albrandswaard werkt op verschillende manieren aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers die vooruit willen, innovatief zijn maar ook actief bijdragen aan de transitie naar een duurzame, gezonde, lokale en regionale economie. In 2050 wil Albrandswaard een klimaatneutrale gemeente zijn. Daar wordt aan gewerkt door bundeling van krachten gericht op het stimuleren van hergebruik van grondstoffen, duurzame mobiliteit, deelmobiliteit en het verminderen van de afvalstroom. Ook realiseren we deze periode een snellaadnetwerk. De fietser en de voetganger staan centraal in het verkeer. De fietsenstallingen bij de metrostations dienen aangepast te worden. Verkeersveiligheid gaan we vergroten, met extra aandacht voor de omgeving van scholen. De bijzondere kwaliteiten van Albrandswaard op het gebied van wonen en groene ruimte blijven voorop staan. En zullen in de toekomst o.a. vanwege verstedelijking en de lage brede welvaart in de regio nog belangrijker worden.

Door de ontwikkeling en toepassing van domotica te stimuleren, ondersteunen we langer thuis wonen met een betere kwaliteit van leven. Er wordt actief onderzoek gedaan naar aanvullende financieringsbronnen om al deze doelen te kunnen realiseren, variërend van lokale/regionale fondsen tot Europese subsidies. We maken graag gebruik van de expertise van de MRDH en de provincie Zuid-Holland.

Doen we de goede dingen en doen we die dingen goed?

We zijn in een nieuwe periode aangekomen voor raadsleden en colleges. Bij een nieuwe periode hoort ook het samen vorm geven aan een nieuwe strategische agenda. Met elkaar kunnen we o.a. aan de hand van het rekenkamerrapport dat is aangeboden en gaat over het economisch programma, constateren dat de inspanningen nog niet aantoonbaar bijdragen aan beoogde resultaten. De doelstellingen zijn niet helder en enigszins willekeurig. En er zijn diverse onderzoeken (o.a. cijfers van CBS) die aantonen dat de economie en de brede welvaart in onze regio achterblijven. Sowieso merken we dat we te maken hebben met complexe maatschappelijke opgaven. Er is een toename van kansenongelijkheid, verminderde sociale cohesie, krimpende beroepsbevolking. Het vertrouwen in de overheid daalt. Openheid en transparantie zijn gewenst. De gemeente Albrandswaard wil graag een fundamenteel gesprek voeren over de visie en koers.

Integrale afwegingen

De gemeente pleit, net zoals in de zienswijze voor de vorige strategische agenda, opnieuw voor het integraal bekijken van de opgaven waarlangs dan in de uitvoering gewerkt kan worden aan de twee pijlers van de MRDH. De Rabobank adviseert ook in haar onderzoek 'Koersen op brede welvaart in Zuid-Holland' integrale afwegingen te maken. Platform 31 waarschuwt dat bij ongewijzigd beleid de zorguitgaven de komende jaren sterker dan de economisch groei stijgen.

Brede welvaart

De versie van de concept strategische agenda die nu voor ligt gaat, zoals de MRDH aan geeft, door op wat er in de vorige periode is opgezet. Daarbij worden wel ontwikkelingen genoemd maar de visie en koers niet echt gewijzigd. Er wordt nog uitgegaan van 1-2 % economische groei en de focus op verstedelijking rond de oude lijn. Enkel sturen economische groei en uitgaan van kosteneffectiviteit is een risico voor het welbevinden van de inwoners. De extra inzet op het optimaal en beter benutten van de beschikbare ruimte voor werken, groenblauwe recreatie en wonen en de pro-actieve rol van de MRDH hierin wordt daarom erg gewaardeerd.

Werken a.d.h.v. brede welvaart principes biedt handvatten voor een lerende aanpak en rechtvaardige verdelingen waarbij afwegingen expliciet gemaakt worden door bestuurders en op die manier ook kan bijdragen aan het versterken van de democratische legitimiteit in dit regionale samenwerkingsverband.

Groen-blauw

Een pro-actieve houding is gewenst nu zoveel ontwikkelingen gaande zijn. De nationale agenda's gaan over toekomstbestendig transformeren met aandacht voor duurzaamheid en voor de leefbaarheid en veiligheid in wijken. Het vereist samenhangende besluiten in het ruimtelijk domein. De groen-blauwe ruimte, het per inwoner beschikbare oppervlak aan groene gebieden en water, neemt in Nederland gestaag af door een toenemende ruimteclaim voor wonen en energie, transport, werken en andere voorzieningen. Steeds meer mensen moeten ruimte met elkaar delen voor recreatie en ontspanning en de druk op de natuur neemt toe. Door de hoge bevolkingsdichtheid heeft Nederland het een-na-kleinste oppervlak per inwoner in Europa en een hoog percentage verhard gebied.

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is de meest verstedelijkte regio van Nederland. De belevingsmogelijkheden en de toegankelijkheid van het landschap in, om en tussen de stedelijke gebieden laat te wensen over. Infrastructurele projecten hebben grote consequenties voor het landschap. Het is van belang dat de MRDH voorwaarden stelt voor compensatie.

De bestuurlijke tafel Groen-Blauwe Leefomgeving heeft een goede basis gecreëerd om deze periode aan een gezamenlijke visie en een gezamenlijke aanpak met een stevige gebiedsagenda te werken. Vandaaruit kunnen dan vervolgstappen worden gezet om tot uitvoeringsgerichte allianties te komen, die per opgave verschillend van samenstelling kunnen zijn.

De MRDH zou op z'n minst bij iedere ruimtelijke ontwikkeling vanuit VA en EV dit belang mee te wegen en aan sturen op behoud, compensatie en / of toevoegen van groen-blauw. Door de MRDH deze rol actief op te laten pakken kan gestuurd worden op een positieve bijdrage aan het vestigingsklimaat en leefbaarheid van de regio:

- Bedrijven zoeken woonplaatsen voor hun medewerkers in een gezonde groene leefomgeving.
- Groen zorgt voor waterberging en verkoeling, verrijkt de biodiversiteit.
- Het levert een positieve bijdrage aan zowel de geestelijke als de fysieke gezondheid van mensen, voorkomt daarmee zorgkosten en heeft effect op de brede welvaart van komende generaties.
- En het ondersteunt de toerisme en recreatiebranche met een grote economische waarde. Bestedingen binnen de sector leiden (direct en indirect) tot inkomsten en werkgelegenheid in regio's waar mensen vakantie en zakelijke en vrije tijd doorbrengen. De sector levert zelfs een grotere bijdrage dan landbouw (bijna 2x zoveel) en olie- en gaswinning. De horeca droeg van de bedrijfstakken binnen de sector met 39,4% het meest bij. (gastvrij Nederland 2021).

Samenwerken binnen en buiten de regio

Welke rol heeft de MRDH waar het gaat over maatwerkvervoer, WMO-vervoer, sociaal-economische voorzieningen, mobiliteitsarmoede, (verkeers)educatie etc.? Hoe zijn de positieve en negatieve effecten van mobiliteit verdeeld over verschillende groepen mensen? Bovendien is het belangrijk om de afweging tussen conflicterende belangen of behoeftes expliciet te maken en daarbij helder te zijn over de principes die gehanteerd worden. Een goed beeld van welke stakeholders bij welke doelen nodig zijn, moet worden gecreëerd om bijvoorbeeld concessies beter op elkaar aan te laten sluiten zodat inwoners van tussenliggende gemeenten eerder op HOV te kunnen laten stappen. Goed dat hier na de reflectieronde extra aandacht voor is gekomen. We gaan er dan nu ook vanuit dat maatwerkvervoer en buurtbussen worden opgenomen in de concessie deze over dezelfde voorwaarden kunnen beschikken als in andere regio's en gezien worden als basis voor een goede bereikbaarheid in de regio.

Onderscheidend profiel

Om de kansen van regionale samenwerking zo goed mogelijk te benutten, en daarmee de brede welvaart van inwoners te bevorderen, moeten we uitgaan van de regio, en op basis daarvan een realistisch toekomstbeeld ontwikkelen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een inclusieve regio waar men graag met de handen werkt en zo bijdraagt aan de economische groei. De vakgebieden die we steunen vanuit de pijler economisch vestigingsklimaat sluiten daar bij aan met o.a. leven lang ontwikkelen en de campussen. Het MBO maakt een behoorlijke ontwikkeling door en er zijn veel kansen voor onze inwoners. Ook met provinciale, landelijke en Europese regelingen. 2023 is the European Year of Skills.

We stellen dan ook voor als samenwerkende gemeenten een fundamenteel gesprek te voeren over hoe we koersen op:

- een meer samenhangende integrale aanpak,
- de taken van de MRDH vanuit brede welvaart ingevuld gaan worden,
- processen zodanig ontworpen worden dat er expliciete keuzes op basis van goede overwegingen gemaakt kunnen worden,
- de resultaten van de inspanningen aantoonbaar bijdragen aan de doelen
- we een regio zullen zijn met een herkenbaar profiel waar het ook in de toekomst fijn wonen, werken en leven is.

In vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Albrandswaard,
de griffier, de voorzitter,

drs. Leendert Groenenboom

drs. Jolanda de Witte

Stationsstraat 4 – 3161 KP Rhoon - Postbus 1000 - 3160 GA Rhoon - T (010) 506 11 11 - E
info@albrandswaard.nl